

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU UPROSZCZONEGO PLANU URZĄDZENIA LASU, STANOWIĄCEGO WŁASNOŚĆ OSÓB FIZYCZNYCH, POŁOŻONEGO NA TERENIE:

- **MIASTA I GMINY CZECHOWICE – DZIEDZICE**
- **GMINY JASIENICA – WSIE: RUDZICA ORAZ MIĘDZYRZECZE
DOLNE I MIĘDZYRZECZE GÓRNE**

ZLECENIODAWCA:

STAROSTWO POWIATOWE W BIELSKU - BIAŁEJ

ul. Piastowska 40 43-300 Bielsko-Biała

tel.: 33 813 62 00, fax: 33 822 06 72

e-mail: starosta@powiat.bielsko.pl, www.powiat.bielsko.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING,

ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała,

tel.: 33 486 53 53, fax: 33 486 54 54, kom. 513 100 869,

e-mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

Bielsko - Biała, grudzień 2010

AUTORZY OPRACOWANIA:

Andrzej Blarowski

Agnieszka Chylak

Instytucje współpracujące przy opracowaniu niniejszego dokumentu:

- Starostwo Powiatowe w Bielsku Białej,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bielsko
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach,
- Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach.

Zdjęcia na okładce: galeria fotografii powiatu bielskiego z gmin Czechowice – Dziedzice i Jasienica zamieszczona na stronie www.powiat.bielsko.pl

Spis treści:

1. STRESZCZENIE.....	6
2. INFORMACJE OGÓLNE	7
2.1. PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE, ZAKRES I CEL PROGNOZY	7
2.2. GŁÓWNE CELE I ZAWARTOŚĆ PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU	8
2.3. POWIĄZANIE PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	9
2.5. METODA I CZĘSTOTLIWOŚĆ MONITORINGU WYKONYWANYCH ZADAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	10
2.6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	10
3. STAN ŚRODOWISKA	11
3.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA GRUNTACH LEŚNYCH, OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU	11
3.1.1. Ogólna charakterystyka gruntów leśnych, objętych projektem planu	11
3.1.2. Różnorodność siedlisk.....	15
3.1.3. Charakterystyka drzewostanów	16
3.1.4. Ogólna charakterystyka zadań gospodarczych w zakresie użytkowania i hodowli lasu, przyjętych w projekcie planu – z uwzględnieniem obszaru Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły”	16
3.1.5. Zestawienie wykonania zadań gospodarczych w zakresie użytkowania lasu w poszczególnych miejscowościach, objętych projektem planu w latach: 2009 – 2010	19
3.1.6. Lokalizacja gruntów leśnych w odniesieniu do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.....	19
3.1.7. Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną	21
3.2. OBIEKTY PRZYRODNICZE, PODLEGAJĄCE OCHRONIE	22
3.2.1. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Górnej Wisły”	22
3.2.2. Proponowane rezerваты przyrody oraz inne przyrodniczo cenne obszary leśne.....	23
3.2.3. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt.....	25
3.3. LOKALNE „KORYTARZE EKOLOGICZNE”	28
3.4. LIKWIDACJA STATUSU LASÓW O POWIERZCHNI POWYŻEJ 0,10 HA, UJĘTYCH W WYKAZIE ROZBIEŻNOŚCI	29
3.5. CELE I METODY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	33
3.6. POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU.....	34
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	35
4.1. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU PLANU NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY, DLA KTÓRYCH WYZNACZONO OBSZAR NATURA 2000	36
4.1.1. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu	36
4.1.2. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki zwierząt chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki zwierząt chronionych, możliwe do stwierdzenia na gruntach leśnych, objętych ww. projektem.....	39
4.1.3. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz inne gatunki chronione, pozostające w zasięgu terytorialnym gruntów leśnych, objętych w. projektem	45
4.1.4. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki roślin chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki roślin chronionych, możliwe do stwierdzenia na gruntach leśnych, objętych ww. projektem.....	46
4.1.5. Wpływ ustaleń projektu planu na stanowiska drzew o walorach pomników przyrody	48
4.1.6. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska drzewostanów liściastych oraz stanowiska gatunków chronionych w cennych przyrodniczo obszarach leśnych gminy Jasienica	49
4.1.7. Ustalenia projektu planu na obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych na terenie miasta Czechowice - Dziedzice (kompleks leśny „Podraj”; zespół stawów, cieków wodnych i łąk w rejonie ul. Mazańcowickiej).....	49

4.2. WPŁYW ZAPISÓW PROJEKTU PLANU NA INTEGRALNOŚĆ GRUNTÓW LEŚNYCH, STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ OSÓB FIZYCZNYCH, Z WYZNACZONYMI STREFAMI FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYMI OBSZARU NATURA 2000	50
4.3. WPŁYW PROJEKTU PLANU NA OWADY SAPROFAGICZNE (KSYLOBIONTY).....	51
4.4. WPŁYW LIKWIDACJI STATUSU LASÓW O POWIERZCHNI POWYŻEJ 0,10 HA, UJĘTYCH W WYKAZIE ROZBIEŻNOŚCI, NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	51
5. DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE WYSTĄPIENIU NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	52
5.1. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA, MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	52
5.2. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DLA ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PLANU	53
5.3. OGÓLNE WYTYCZNE I ZALECENIA PROWADZENIA RACJONALNEJ GOSPODARKI LEŚNEJ	54
5.3.1. Rozwiązania i wnioski do projektu planu	54
7. LITERATURA.....	56

Spis tabel:

Tabela 1	Ogólna charakterystyka lasów, objętych projektem planu	11
Tabela 2	Zestawienie powierzchniowe gruntów leśnych, objętych projektem planu – położonych w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”	12
Tabela 3	Typy siedlisk przyrodniczych NATURA 2000	15
Tabela 4	Użytkowanie rębne w drzewostanach na gruntach leśnych, objętych projektem planu	17
Tabela 5	Użytkowanie przedrębne w drzewostanach na gruntach leśnych, objętych projektem planu.....	17
Tabela 6	Zabiegi hodowlane na gruntach leśnych, objętych projektem planu	17
Tabela 7	Zabiegi pielęgnacyjne na gruntach leśnych, objętych projektem planu	18
Tabela 8	Przeznaczenie gruntów leśnych, objętych uproszczonymi planami urządzenia lasu, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica w gminie Jasienica	20
Tabela 9	Obszar potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną	21
Tabela 10	Elementy planu oddziałujące na środowisko lub obszary NATURA 2000	22
Tabela 11	Zestawienie gruntów leśnych, objętych uproszczonym planem urządzenia lasu - położonych w granicach istniejących i proponowanych ustawowych form ochrony przyrody, innych obszarów przyrodniczo cennych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie	24
Tabela 12	Wykaz gatunków ptaków, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej - występujących na terenie Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły”, możliwych do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu	27
Tabela 13	Wykaz rozbieżności powierzchni leśnych > 0,10 ha – pomiędzy stanem w ewidencji gruntów a stanem na gruncie - na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice.....	30
Tabela 14	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko.....	35
Tabela 15	Zestawienie siedlisk przyrodniczych (leśnych), wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i składów upraw z zestawami gatunków, zaproponowanymi dla naturalnych typów lasów	37
Tabela 16	Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu.....	38
Tabela 17	Wpływ planowanych czynności gospodarczych na chronione gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, chronione gatunki zwierząt (ssaki, płazy i gady), wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz inne gatunki chronione (głównie płazy i gady), możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych ww. projektem.	40
Tabela 18	Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki roślin chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki roślin chronionych, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu.....	47
Tabela 19	Określenie wzajemnych zależności pomiędzy obszarami negatywnego wpływu, okresem potencjalnego oddziaływania oraz propozycjami zmian i rozwiązań alternatywnych	53

Załączniki:

- Załącznik nr 1 Lokalizacja gruntów leśnych, objętych projektem planu, w granicach administracyjnych gminy Czechowice – Dziedzice
- Załącznik nr 2 Lokalizacja gruntów leśnych, objętych projektem planu, w granicach administracyjnych gminy Jasienica, wsie: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica
- Załącznik nr 3 Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, dotyczące zakresu planowanej do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko projektu uproszczonych planów urządzenia lasu na terenie gminy Jasienica (pismo z dnia 02.03.2010r.)
- Załącznik nr 4 Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, dotyczące zakresu planowanej do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko projektu uproszczonych planów urządzenia lasu na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice (pismo z dnia 02.03.2010r.)
- Załącznik nr 5 Opinia Nadleśnictwo Bielsko z dnia 05.06.2009r.
- Załącznik nr 6 Uzgodnienie Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z dnia 11.10.2010r.

1. STRESZCZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu uproszczonego planu urządzenia lasów, stanowiących własność osób fizycznych, położonych na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica – wsie: Rudzica, Międzyrzecze Dolne i Międzyrzecze Górne. Celem prognozy jest wskazanie korzyści i ewentualnych zagrożeń, związanych z realizacją ww. planu, jego wpływu na środowisko, a zwłaszcza gatunki ptaków, będące przedmiotem ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”, a także siedliska przyrodnicze, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, możliwe do stwierdzenia na ww. gruntach leśnych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Opracowanie zawiera ogólne informacje o podstawach prawnych zarówno planu urządzenia lasu, jak i prognozy, ich powiązaniu z innymi dokumentami, krótką charakterystykę zawartości planu oraz informacje o metodach i źródłach danych, wykorzystanych przy sporządzaniu niniejszej prognozy.

Analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony opisuje warunki przyrodniczo – środowiskowe w zasięgu terytorialnym powyższych gruntów leśnych, ich stan i zagrożenia oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji planu. Analiza obejmuje przyjęte w planie do wykonania zadania gospodarcze w zakresie użytkowania i hodowli lasu – ze szczególnym odniesieniem do zatwierdzonego obszaru NATURA 2000 oraz wyznaczonych cennych przyrodniczo obszarów leśnych i nieleśnych.

Istotną częścią prognozy są przewidywane oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko. Został w niej opisany wpływ ustaleń planu i jego realizacji na rośliny, zwierzęta (w szczególności – ptaki) i siedliska, występujące na obszarze NATURA 2000. Wzięto pod uwagę w celach porównawczych zestawienia, analizy i wnioski, zawarte w wynikach powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory na obszarach NATURA 2000, przeprowadzonej przez Lasy Państwowe (Nadleśnictwo Bielsko) w latach: 2006 – 2007, standardowych formularzach danych celów ochrony w ww. obszarach oraz „Waloryzacji przyrodniczej obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”.

W prognozie dokonano szczegółowej oceny wpływu projektowanych w planie zabiegów gospodarczych i ochronnych na poszczególne gatunki roślin, zwierząt i siedliska „naturowe”. W końcowej części prognozy zostały omówione rozwiązania, mające na celu zapobieganie występowaniu negatywnych oddziaływań planu urządzenia lasu na inne gatunki chronione roślin i zwierząt, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu.

Przeprowadzona w prognozie szczegółowa analiza nie wykazała negatywnych oddziaływań zapisów planu urządzenia lasu na środowisko oraz integralność obszaru NATURA 2000, a stosowane dotychczas metody gospodarowania w powyższych lasach zapewniają właściwy sposób traktowania tego obszaru. Uproszczony plan urządzenia lasu i jego zapisy określają planową, proekologiczną gospodarkę leśną, która sprzyja zachowaniu różnorodności siedlisk i gatunków występujących na obszarach leśnych.

Mając na uwadze ogromne rozdrobnienie powierzchniowe i własnościowe gruntów leśnych, objętych projektem planu, wskazano na konieczność przeprowadzenia szerokiej akcji edukacyjnej oraz rozszerzenia zapisów odnośnie zadań gospodarczych do wykonania dla właścicieli lasów o dodatkowe informacje z zakresu metod „ekologizacji” lasu, walorów przyrodniczych najbardziej wartościowych wydziałów leśnych oraz technik pozyskania drewna „przyjaznych” dla środowiska.

Łączne oddziaływanie planu na środowisko przyrodnicze na gruntach leśnych, stanowiących własność osób fizycznych oraz na wyznaczony obszar NATURA 2000, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasowej, ocenione zostało jako pozytywne. Rodzaj i charakter zadań gospodarczych, wynikających z planu, nie wpływa negatywnie ani na środowisko, ani na integralność obszaru NATURA 2000. Realizacja planu nie zaburzy czynników warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków ptaków, dla ochrony, których wyznaczono obszar NATURA 2000, jak i siedlisk przyrodniczych „naturowych”.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawy formalno – prawne, zakres i cel prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko uproszczonych planów urządzenia lasów, stanowiących własność osób fizycznych, położonych na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica – wsie: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica, została opracowana na podstawie umowy nr... z dnia..., zawartej pomiędzy firmą Eko – Team Konsulting, Agnieszka Chylak, 43-300 Bielsko – Biała, ul. Goleszowska 16/125, a Starostwem Powiatowym w Bielsku – Białej.

Podstawą prawną opracowania niniejszego dokumentu są:

- ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.Nr 199 poz. 1227);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity z 2009r., Dz.U.Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (tekst jednolity z 2005r. - Dz.U.Nr 45, poz. 435 z późn.zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.Nr 80, poz. 717 z późn. zm.);

Uwzględniono też następujące akty prawa krajowego:

- Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016;
- Polityka leśna Państwa z 1997r.

oraz prawa Wspólnotowego:

- Dyrektywa Rady 79/409/UE z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późn. zm.).

Zakres i szczegółowość informacji, które zawarto w niniejszej prognozie, wynikają z treści art. 51 ust.2 cytowanej powyżej ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przy opracowaniu tego dokumentu kierowano się również uzgodnieniem, dotyczącym zakresu planowanej do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko projektu uproszczonych planów urządzenia lasu na terenie gminy Jasienica oraz miasta i gminy Czechowice – Dziedzice., dokonany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach:

- pismo z dnia 02.03.2010r., zn: RDOŚ-24-WOOS/0713/1/4-3/10/ab „R”
- pismo z dnia 02.03.2010r., zn: RDOŚ-24-WOOS/0713/1/4-2/10/ab „R”

oraz uzgodnieniem Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z dnia 11.10.2010r. Projekt uproszczonych planów urządzenia lasu został również pozytywnie zaopiniowany przez Nadleśnictwo Bielsko (pismo z dnia 05.06.2009r.).

Celem prognozy jest:

- określenie wpływu projektowanych w uproszczonym planie urządzenia lasu działań na przedmioty ochrony obszaru NAURA 2000;
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych realizacji projektu planu.

2.2. Główne cele i zawartość projektu planu urządzenia lasu

Głównym celem opracowania projektu planu urządzenia lasu, stanowiącego własność osób fizycznych, jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej właścicielom poszczególnych działek leśnych, na których zlokalizowane są wszystkie grunty leśne, objęte planem. Pod względem prawnym oznacza to, iż gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się wyłącznie według ważnego planu urządzenia lasu, który sporządza się na okres 10 lat.

Cele, dla których wykonano uproszczony projekt planu urządzenia lasu dla lasów, stanowiących własność osób fizycznych, położonych na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica, przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo – leśnych,
- ocena stanu lasu,
- sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli, plan zalesień),
- opracowanie map gospodarczych.

Projekt uproszczonego planu urządzenia lasu zawiera:

- opis ogólny lasów, stanowiących własność osób fizycznych, położonych na terenie danego obrębu ewidencyjnego, w którym określone zostały: zestawienie zadań gospodarczych na 10-lecie, warunki przyrodnicze, maksymalna miąższość drewna, możliwa do pozyskania, ochrona lasu, kwestie sprawowania nadzoru nad gospodarką leśną oraz uwagi ogólne,
- szczegółowy opis taksacyjny lasu,
- rejestr działek leśnych i skróty ich właścicieli,
- wykaz rozbieżności działek pomiędzy stanem w ewidencji gruntów, a stanem na gruncie,
- zadania w zakresie gospodarki leśnej na okres 10 – lecia, przygotowane dla właścicieli działek leśnych,
- mapy gospodarcze lasu.

2.3. Powiązanie projektu planu z innymi dokumentami

Na terenach objętych projektem uproszczonego planu urządzenia lasu w gminach: Czechowice – Dziedzice oraz Jasienica obowiązują następujące opracowania, dotyczące planowania przestrzennego (istotne dla projektu dokumentu):

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czechowice – Dziedzice – III Edycja (ujednolicony tekst Studium) – przyjęty Uchwałą Nr XLVII/488/06 Rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach z dnia 26 czerwca 2006 r.,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice – Dziedzice, obejmujący tereny położone w rejonie ulic: Świerkowej, Zawilej i Legionów (Uchwała Rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach z dnia 5 października 2010r.),
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Gminy Czechowice – Dziedzice, obejmujący tereny położone w rejonie ulic: Lipowskiej, Świerkowej i trasy DK-1 (Uchwała Nr XX/218/04 Rady Miejskiej w Czechowicach – Dziedzicach z dnia 10 lutego 2004r.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica (tekst ujednolicony) - przyjęty Uchwałą Nr XLV/423/2010 Rady Gminy Jasienica z dnia 8 kwietnia 2010r.,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa Międzyrzecze Dolne (Uchwała Nr XXVI/249/2005 Rady Gminy Jasienica z dnia 27 stycznia 2005r.),
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa Międzyrzecze Górne (Uchwała Nr XXVII/257/2005 Rady Gminy Jasienica z dnia 24 lutego 2005r.),

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectwa Rudzica (Uchwała XXVII/262/2005 Rady Gminy Jasienica z dnia 24 lutego 2005r.),
- Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zmiany „ Studium uwarunkowań...”. Gminy Jasienica (kwiecień 2010r.)

W powyższych dokumentach określono główne kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony środowiska i przyrody, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, a także zawarto informację o lokalizacji m. in. terenów leśnych, terenów chronionych, terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zieleni nieurządzonej, itp. – istotnych z punktu widzenia projektu planu urządzenia lasu.

Dodatkowo gmina Czechowice – Dziedzice przystąpiła do zmiany „ Studium uwarunkowań...” gminy – w zakresie terenów położonych na zachód od DK-1 do granic administracyjnych wraz z prognozą przewidywanego oddziaływania na środowisko.

Opracowanie niniejszej „Prognozy” skorelowane jest również z przyjętymi programami ochrony środowiska dla ww. gmin, tj.:

- „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czechowice Dziedzice na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”,
- „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Jasienica na lata 2009 - 2018

Biorąc pod uwagę ścisły terytorialny związek lasów stanowiących własność osób fizycznych z lasami Nadleśnictwa Bielsko, należy wskazać na opracowania związane z całokształtem gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, tj.:

- Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko na okres gospodarczy od 1 stycznia 2008r do 31 grudnia 2017r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko na okres gospodarczy od 1 stycznia 2008r do 31 grudnia 2017r. – według stanu na 1 stycznia 2010r.,
- Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bielsko,
- Powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory przeprowadzona w latach 2006 – 2007 na gruntach znajdujących się w administracji Lasów Państwowych.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”, obejmujący swoim zasięgiem znaczną część terenów leśnych, będących przedmiotem projektu planu, nie posiada zarówno planu ochrony, jak i planu zadań ochronnych. W ramach projektu pn.: „Opracowanie planów zadań ochrony dla obszarów NATURA 2000 na obszarze Polski” założono sporządzenie ww. planu dla Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły” w 2012r.

2.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

W opracowaniu uwzględniono zestawienia, analizy i wnioski zawarte w następujących dokumentach:

- Waloryzacja przyrodnicza Obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”,
- Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Bielsko wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Prognoza obejmuje elementy, o których mowa w art. 51 ust. 2 oraz 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa i ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem oraz programowych rozwiązań, w tym również rozwiązań alternatywnych. Zgodnie z treścią uzgodnienia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach „Prognoza” dotyczy wpływu realizacji zapisów przedmiotowego dokumentu na:

- gatunki wyszczególnione w standardowym formularzu danych dla Obszaru Specjalnej Ochrony

Ptaków NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”;

- obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych na terenie gmin: Czechowice – Dziedzice i Jasienica;
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych;
- stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W „Prognozie” dokonana została również analiza wpływu realizacji ustaleń projektu planu oraz rozwiązań alternatywnych na warunki utrzymania lub poprawy stanu ochrony siedlisk i gatunków, dla których utworzono obszar Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły”, w tym - oddziaływania wynikające z realizacji założonych wskazań gospodarczych, melioracji agrotechnicznych, odnowień na terenach otwartych, technologii, terminów i organizacji wykonywanych prac leśnych oraz ograniczenia lub zwiększenia różnorodności ekosystemów leśnych, w tym możliwości gniazdowania ptaków z uwzględnieniem oddziaływań długookresowych.

2.5. Metoda i częstotliwość monitoringu wykonywanych zadań zawartych w projekcie planu

Na gruntach leśnych stanowiących własność osób fizycznych nie stosuje się monitorowania zadań gospodarczych. Corocznie organ właściwy w sprawach dotyczących nadzoru nad lasami niepaństwowymi w ramach obowiązku przekazywania danych statystycznych (art. 30 pkt. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995r o statystyce publicznej) sporządza sprawozdanie L-03 (o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych – bez Skarbu Państwa – wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku kalendarzowego). W ww. sprawozdaniu przekazuje się m. in. wybrane informacje o lasach ww. formy własności (m.in. powierzchnia odnowień sztucznych i naturalnych, pozyskanie drewna /grubizny/ w m³), które mogą stanowić wskaźniki podlegające ocenie w skali całości gruntów leśnych ww. formy własności w skali gminy.

Po 10 latach do RDOŚ w Katowicach zostanie przekazana nowa prognoza oddziaływania na środowisko następnego projektu planu urządzenia lasu. Powinna ona zawierać próbę oceny zmian stanu środowiska, które zaszły w okresie obowiązywania poprzedniego planu – przynajmniej w zakresie realizowanych zadań gospodarczo-hodowlanych.

2.6 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na zasięg i charakter działań przyjętych w projekcie planu nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania transgranicznego.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Stan środowiska przyrodniczego na gruntach leśnych, objętych projektem planu

3.1.1. Ogólna charakterystyka gruntów leśnych, objętych projektem planu

Grunty leśne, stanowiące własność osób fizycznych na terenie gmin: Czechowice – Dziedzice i Jasienica zgodnie z regionalizacją przyrodniczo – leśną (IBL/ZHL 2003) znajdują się w Krainie V – Śląskiej, dzielnicy 6 – Kędzierzyńsko – Raciborskiej, mezoregionie c – Wodzisławsko – Wilamowickim.

Ogólna powierzchnia lasów, objętych projektem planu, wynosi **183,79** ha, w tym:

- miasto i gmina Czechowice – Dziedzice: **61,69** ha,
- gmina Jasienica: **122,10** ha.

Ogólna powierzchnia gruntów leśnych wynosi: **181,90** ha a w obu gminach odpowiednio: **59,88** ha i **122,02** ha.

Charakterystykę lasów, objętych projektem planu, przedstawia tabela 1.

Tabela 1 Ogólna charakterystyka lasów, objętych projektem planu

Miejscowość	Powierzchnia lasów ogółem [ha]	Powierzchnia leśna [ha]	Typ siedliskowy lasu	Gatunki główne w drzewostanie	Przeważające klasy wieku w drzewostanie	Przeważające gatunki panujące w drzewostanie	Wskazania gospodarcze*
Międzyrzecze Dolne	36,58	36,58	Lśw – 11,67 ha Lw – 11,67 ha Lwyż. - 13,24 ha	Db , Bk Db , Js Bk , Db	II – 14,60 ha III – 11,43 ha	Gb - 11,71 ha Js – 7,33 ha Ol – 5,24 ha Lp – 4,60 ha	użytk. rębne użytk. przedr. odnow., doles. melior. agrot. usuw. przest.
Międzyrzecze Górne	19,99	19,91	Lwyż. - 17,07 ha Li – 1,64 ha Lw – 0,50 ha Lśw – 0,70 ha	Bk , Db Js , Wb Db , Js Db , Bk	III – 8,89 ha II – 4,71	Js – 7,04 ha Lp – 4,28 ha Os – 3,75 ha	użytk. rębne użytk. przedr. odnow., doles. melior. agrot. usuw. przest.
Rudzica	65,98	65,53	Lwyż – 65,53 ha	Bk , Db	III – 29,30 IV – 22,64	Bk – 19,08 ha Js – 12,18 ha Gb – 11,86 ha	użytk. rębne użytk. przedr. odnow., doles. melior. agrot.
Czechowice – Dziedzice (miasto)	58,42	56,69	Lwyż – 56,69 ha	Bk , Db	III – 15,48 ha IV – 15,38 ha	Brz – 17,31 ha Db – 16,59 ha Ol – 9,23 ha	użytk. rębne użytk. przedr. odnow., doles. melior. agrot. usuw. przest.
Bronów	1,11	1,11	BMSw – 1,11 ha	Db , So	Grunty niezalesione – 0,74 ha	-	użytk. rębne odnow., doles. melior. agrot. usuw. przest.
Ligota	1,92	1,84	LMśw – 1,84 ha	Db , So	IV – 1,61 ha	Ol – 0,84 ha Św – 0,77 ha	użytk. rębne użytk. przedr. odnow., doles. melior. agrot.

Zabrzeg	0,24	0,24	BMśw – 0,24 ha	Db , So	I – 0,24 ha	So – 0,24 ha	użytk. przedr. usuw. przest.
---------	------	------	----------------	---------	-------------	--------------	---------------------------------

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r.

* dla wszystkich obszarów leśnych przyjęto minimalne wieki wyrębu drzewostanów, tj:

- dąb, jesion – 120 lat
- buk, jodła – 100 lat
- sosna, modrzew, świerk – 80 lat
- brzoza, grab, olsza – 60 lat
- osika – 50 lat
- topola, wierzba, olsza szara – 30 lat

Lasy objęte projektem planu charakteryzują się bardzo dużym rozdrobnieniem kompleksów leśnych oraz ich wielkim „rozrzutem” w terenie.

W poszczególnych miejscowościach przedmiotowy stan posiadania lasów przedstawia się następująco:

- Międzyrzecze Dolne: 45 wydziałów leśnych o łącznej powierzchni 36,58 ha (najwięcej kompleksów: południowo – zachodnia, środkowa i wschodnia część wsi),
- Międzyrzecze Górne: 33 wydziały leśne o łącznej powierzchni 19,91 ha (najwięcej kompleksów: środkowa i południowo - wschodnia część wsi),
- Rudzica: 80 wydziałów leśnych o łącznej powierzchni 65,53 ha (stosunkowo regularnie rozmieszczone na terenie wsi),
- miasto Czechowice – Dziedzice: 100 wydziałów leśnych o łącznej powierzchni 56,69 ha (najwięcej kompleksów: południowo – zachodnia, południowo – wschodnia i środkowo - zachodnia część miasta),
- Ligota, Bronów, Zabrzeg: ogółem 8 wydziałów leśnych o łącznej powierzchni 3,19 ha (pojedyncze rozproszone enklawy).

Dominują drzewostany w III klasie wieku (65,10 ha, co stanowi ok. 35% powierzchni wszystkich drzewostanów leśnych) oraz w IV klasie (38,02 ha – ok.20%).

Informacje dotyczące lokalizacji wydziałów leśnych, objętych projektem planu – w granicach wyznaczonej Ostoi Ptasiej – przedstawia tabela 2.

Tabela 2 Zestawienie powierzchniowe gruntów leśnych, objętych projektem planu – położonych w granicach Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”

Miejscowość	Numer oddziału	Powierzchnia oddziałów leśnych [ha]	Typ siedliskowy lasu	Gatunki panujące w drzewostanie
Międzyrzecze Dolne	3a, 3b, 3c, 3d 3f, 3g, 3h, 3i, 3j, 3k, 3l, 3m 3n, 3o, 3p, 3	0,02, 0,58, 1,89, 0,29, 0,01, -, 0,43, 1,07, 1,96, 0,28, 0,10, 0,60, 0,83, 2,39, 0,29, 0,23	Las wyżynny [Lwyż] – ok.40% Las świeży [Lśw] – ok.55% Las wilgotny [Lw] – ok.5%	Db, Bk Bk, Db Ol, Js
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	36,58			

Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	10,97			
Międzyrzecze Górne	2a, 2b, 2c, 2d 2f, 2g, 2h	1,59, 0,50, 0,18 0,01, 0,96, 1,00 0,69	Las wyżynny [Lwyż] – ok.55% Las łęgowy [Lł] – ok.35% Las świeży [Lśw] – ok.10%	Db, Bk Db, (Js) Bk, Db
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	19,91			
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	4,93			
Rudzica	1a,1b,1c,1d,1f,1g,1h,1i,1j,1k,1l,1m,1n,1o,1p, 2a,2b,2c, 2d, 2f 2g,2h, 2i, 2j 3a, 3b, 3c, 3d 3f, 3g, 3h, 3i 3j, 3k, 3, 13m 3n, 3o, 3p, 3r 4a, 4b, 4c, 4d 4f, 4g, 4h,4i 4j, 4k, 4l, 4m 4n, 4o,4p, 4r 4s, 5a, 5b, 5c 5d, 5f, 5g, 5h 5i, 5j, 5k, 5l 5m, 5n, 5o,5p 5r, 5s 5t, 5y 5z, 5a1, 5b1 5c1	0,14,0,81, 0,06 0,37, 0,15, 0,23 0,41, 0,56, 0,12 0,19, 0,53, 0,27 0,16, 0,03, 0,82 0,12, 1,46, 0,06 0,19, 1,91, 2,53 1,62, 2,84, 2,39 0,27, 0,11, 0,51 0,32, 0,13, 0,07 0,06, 0,12, 0,07 0,04, 2,53, 0,13 0,15, 0,09, 0,25 0,08, 3,26, 0,69 3,58, 2,20, 2,05 0,21, 0,34, 0,48 0,30, 0,32, 0,41 1,54, 1,25, 0,91 0,20, 0,53, 1,43 0,95, 0,94, 0,40 0,66, 0,16, 0,75 0,43, 0,01, 2,46 0,59, 2,10, 0,25 0,51, 1,40, 3,57 0,86, 0,25, 0,42 0,79, 3,55, 0,38 0,79	Las wyżynny [Lwyż]	Db, Bk
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	65,53			

Ogółem powierzchnia leśna [ha]	65,53			
Czechowice – Dziedzice (miasto)	brak	-	Las wyżynny [Lwyż]	Db, Bk
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	56,69			
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	-			
Ligota (gmina wiejska Czechowice - Dziedzice)	5a, 5b, 5f	1,21	Las mieszany świeży (Lśw)	Db, So
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	1,84			
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	1,21			
Bronów (gmina wiejska Czechowice – Dziedzice)	6a, 6b	1,11	Bór mieszany świeży (BMśw)	Db, So
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	1,11			
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	1,11			
Landek (gmina wiejska Czechowice – Dziedzice)	7a	0,24	Bór mieszany świeży (BMśw)	Db, So
Ogółem powierzchnia leśna [ha]	0,24			
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 [ha]	0,24			
Ogółem powierzchnia leśna, objęta uproszczonym planem urządzania lasu– miasto i gmina Czechowice – Dziedzice [ha]	59,88			

Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 – miasto i gmina Czechowice – Dziedzice [ha]	3,19	
Ogółem powierzchnia leśna, objęta uproszczonym planem urządzenia lasu – gmina Jasienica [ha]	122,02	
Ogółem powierzchnia leśna w granicach obszaru NATURA 2000 – gmina Jasienica [ha]	81,43	

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r. oraz mapy obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”

3.1.2. Różnorodność siedlisk

Przeważającym typem siedliskowym lasu na omawianym obszarze jest las wyżynny („Lwyż”) - 152,53 ha, co stanowi ok.84% powierzchni wszystkich siedlisk. Drugim co do zajmowanej powierzchni typem siedliskowym jest las świeży („Lśw”) - ok.7 % powierzchni ogólnej siedlisk. Siedliska borowe („BMśw”) i lasu mieszanego („LMśw”) pozostają w zdecydowanej mniejszości (3,19 ha). Większość siedlisk leśnych jest w stanie zbliżonym do naturalnego.

Udział lasu wyżynnego na obszarze gruntów leśnych w granicach obszaru Natura 2000 kształtuje się na poziomie ok. 86% (Rudzica – 100% siedlisk), natomiast charakterystyczny jest przeważający udział siedliska lasu świeżego na terenie Międzyrzecza Dolnego (ponad 50% powierzchni). Z uwagi na brak wykonanej inwentaryzacji typów siedlisk przyrodniczych NATURA 2000 na gruntach lasów niepaństwowych do dalszych analiz w tym temacie wykorzystano porównawczo materiały zebrane podczas wykonywania powszechnej inwentaryzacji siedlisk „naturowych” oraz gatunków dzikiej fauny i flory, prowadzonej w latach: 2006 – 2007 na gruntach znajdujących się w administracji Nadleśnictwa Bielsko. Na terenie nadleśnictwa w granicach administracyjnych miejscowości, objętych projektem planu, stwierdzono występowanie 4 typów siedlisk przyrodniczych NATURA 2000 (jeden występuje incydentalnie).

Tabela 3 Typy siedlisk przyrodniczych NATURA 2000

Typy siedlisk przyrodniczych NATURA 2000*			
9130 (9130-3)	Żyzne buczyny (żyzne buczyny górskie)	Czechowice - Dziedzice (miasto)	Las Podraj (oddz.42, 43)
		Rudzica	Grabówka (oddz. 58, 59 - część) Las nad Bronowem (oddz. 55, 56, 57 - część) Wawozy Rudzickie (oddz. 54 - część)
		Czechowice - Dziedzice (miasto)	Las Podraj (oddz.42, 43 - część) Las Bażaniec (oddz. 45 - część) Las Świerkowicki (oddz. 44-48 - część)

9170 (9170a)	Grąd środkowoeuropejski (Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny typowy)	Międzyrzecze Górne	- 3 izolowane kompleksy leśne (oddz. 51-część) - las w południowo - wschodniej części wsi (rejon ul. Bielskiej) - oddz. 52, 53 - część
		Rudzica	Grabówka (oddz. 58, 59 - część) Las nad Bronowem (oddz. 55, 56, 57 - część) Las Studziennik (oddz. 54 - część) Las nad Stawem Przedziałek Iłowiecki (oddz. 60 - część) Wąwozy Rudzickie (oddz. 54 - część)
91E0 (91E0c)	Lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe (łęgi i olszyny górskie)	Rudzica	Grabówka (oddz. 58, 59 - część) Las nad Bronowem (oddz. 55, 56, 57 - część)
		Międzyrzecze Górne	Kompleks leśny w północno - wschodniej części wsi (rejon ul. Bielskiej - oddz. 52, 53 - część)
9180 9180b	Jaworzyny na stokach i zboczach (Jaworzyny zboczowe)	Rudzica	Grabówka (oddz. 58, 59 - część)

* lokalizacja na gruntach leśnych Nadleśnictwa Bielsko

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem analizy mapy Siedliska Natura 2000” Nadleśnictwa Bielsko , wykonanej na podstawie wyników „ Powszechnej inwentaryzacji siedlisk oraz dziko żyjących gatunków fauny i flory na gruntach Lasów Państwowych na obszarach Natura 2000” w latach 2006 – 2007 .

3.1.3. Charakterystyka drzewostanów

Wysoka żyzność siedlisk leśnych na gruntach leśnych, stanowiących własność osób fizycznych sprzyja występowaniu dużej różnorodności gatunków drzewiastych. Głównym gatunkiem, budującym drzewostany w lasach niepaństwowych na omawianym obszarze, jest dąb szypułkowy, ale znaczny udział mają również drzewostany z panującą brzozą brodawkowatą, jesionem wyniosłym, bukiem zwyczajnym i grabem zwyczajnym. Mniejszą powierzchnię zajmują: lipa drobnolistna, olsza czarna, osika, wiąz szypułkowy i wierzba. Udział gatunków iglastych jest niewielki – modrzew pojawia się sporadycznie w drzewostanach na siedlisku lasu wyżynnego, sosna jest reprezentowana w kilku wydzieleniach w drzewostanach lasu mieszanego i boru mieszanego w gminie Czechowice – Dziedzice, natomiast udział świerka jest marginalny

Analiza powierzchniowa przeważających gatunków w drzewostanach leśnych przedstawia tabela 1.

Pod względem składu gatunkowego i struktury przestrzennej są to w większości drzewostany wielogatunkowe i dwupiętrowe.

Znaczna ilość wydzieleń leśnych posiada również stosunkowo bogatą warstwę podszytu i podrostu, uzupełnioną o kilka cennych gatunków biocenotycznych drzew: jabłoń dzika, czeremcha i czereśnia pospolita.

3.1.4. Ogólna charakterystyka zadań gospodarczych w zakresie użytkowania i hodowli lasu, przyjętych w projekcie planu – z uwzględnieniem obszaru Ostoi Ptasiej „ Dolina Górnej Wisły ”

Zestawienie zadań gospodarczych na okres 10 – lecia (użytkowanie rębne i przedrębne, usuwanie przestojów) oraz hodowlanych (odnowienia i dolesienia, melioracje agrotechniczne) na gruntach leśnych, objętych projektem planu, przedstawiają tabele nr: 3,4,5,6.

Tabela 4 Użytkowanie rębne w drzewostanach na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Rodzaj użytkowania rębego	Krótki opis	Miejscowość	Wielkość pozyskania [m3]	Powierzchnia [ha]
RIVd – rębnia złożona		Międzyrzecze Dolne	4	0,99
		Rudzica	307	3,9
		Czechowice – Dziedzice	864	15,54
		Ligota	45	0,84
RIIIId		Międzyrzecze Górne	127	2,19
RIIb		Międzyrzecze Górne	37	0,67
RIb		Bronów	26	0,37
Ogółem (użytkowanie rębne)			1410	24,5
Usuwanie przestojów		Międzyrzecze Dolne	48	-
		Międzyrzecze Górne	20	-
		Czechowice – Dziedzice	7	-
		Bronów	5	-
		Zabrzeg	6	-
Ogółem (użytkowanie rębne nie wliczone do etatu)			86	-

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r.

Tabela 5 Użytkowanie przedrębne w drzewostanach na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Rodzaj użytkowania przedrębego	Krótki opis	Miejscowość	Wielkość pozyskania [m3]	Powierzchnia [ha]
Trzebieże		Międzyrzecze Dolne	428	35,01
		Międzyrzecze Górne	419	35,03
		Rudzica	1123	58,63
		Czechowice – Dziedzice	523	40,11
		Ligota	15	1
		Zabrzeg	2	0,24
		Rudzica	-	0,19
Czyszczenia		Czechowice - Dziedzice	-	0,1
Ogółem (użytkowanie przedrębne)			2510	170,31

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r.

Tabela 6 Zabiegi hodowlane na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Rodzaj zabiegów hodowlanych	Krótki opis	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
Odnowienia halizn i płazowin		Międzyrzecze Dolne	0,55
		Międzyrzecze Górne	0,55
		Rudzica	1,27
		Czechowice – Dziedzice	0,68
		Bronów	1,11
Odnowienia pod osłoną drzewostanów		Międzyrzecze Dolne	0,68
		Międzyrzecze Górne	0,68
		Rudzica	1,21
		Czechowice - Dziedzice	8,55
		Ligota	0,45
Dolesienia		Międzyrzecze Dolne	0,18
		Międzyrzecze Górne	0,42
		Rudzica	0,47
Ogółem (zabiegi hodowlane)			16,8

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r.

Tabela 7 Zabiegi pielęgnacyjne na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Rodzaj zabiegów pielęgnacyjnych	Krótki opis	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
Melioracje agrotechniczne		Międzyrzecze Dolne	1,41
		Międzyrzecze Górne	1,65
		Rudzica	3
		Czechowice – Dziedzice	10,13
		Bronów	1,11
		Ligota	0,45
Ogółem (zabiegi pielęgnacyjne)			17,75

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonych planów urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice oraz gminy Jasienica: wsie – Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica – na okres od 1 stycznia 2009r do 31 grudnia 2018r.

W użytkowaniu rębny dla każdego obrębu przyjęto etat cięć według potrzeb hodowlanych. Dominujący udział ma rębnia złożona stopniowa udoskonalona („RIVd”), uzupełniona w pojedynczych wydzieleniach (Międzyrzecze Górne) o rębnię złożoną gniazdową („RIIId”). Rozmiar cięć w przyjętych rėbniach kształtuje się w przedziale: 10 – 30% ogólnego zapasu w danym wydzielaniu i jego powierzchni.

W użytkowaniu przedrėbnym dominują trzebieże późne („TP”), których udział powierzchniowy nierzadko dochodzi do 100% powierzchni wydzielania leśnego. Wielkość pozyskania drewna w wyniku trzebieży kształtuje się na poziomie 5 – 10% zapasu w danym wydzielaniu.

Zadania hodowlane obejmują głównie odnowienia na powierzchniach otwartych (halizny, płazowiny) - ok. 70% wszystkich odnowień, uzupełnione o odnowienia pod osłoną drzewostanu przy rėbniach złożonych i w drzewostanach do przebudowy. Dolesienia luk i przerzedzeń stanowią ok. 10% rozmiaru

powierzchniowego odnowień. Ramowy skład gatunkowy odnowień i dolesień jest dostosowany do gospodarczego typu drzewostanu i siedliskowego typu lasu. Przy ustalaniu zasad zagospodarowania lasów przyjęto, iż składy gatunkowe należy traktować ramowo i przy odnowieniach uwzględniać warunki mikrosiedliskowe oraz preferować odnowienia naturalne dobrej jakości, nawet częściowo niezgodne z przyjętymi składami gatunkowymi.

Rozmiar powierzchniowy melioracji agrotechnicznych z reguły pokrywa się z powierzchnią odnowień (z uwagi na właściwe przygotowanie terenu do odnowienia, tj. uprzątnięcie powierzchni wydzielania z pozostałości pozrębowych i potrzebieżowych oraz usunięcie części podrostu i podszytu).

Rozmiar zadań gospodarczych i hodowlanych na gruntach leśnych w granicach obszaru NATURA 2000 – w stosunku do całości gruntów leśnych, objętych projektem planu – przedstawia się następująco:

- Użytkowanie rębne: wielkość pozyskania i powierzchnia cięć: od 0% (Czechowice – Dziedzice, Ligota) do 100% (Bronów, Międzyrzecze Dolne i w szczególności – Rudzica); ogółem - 7 wydzieli leśnych;
- Użytkowanie przedrębne: wielkość pozyskania i powierzchnia cięć: ok. 100 wydzieli leśnych, w tym: Rudzica (70) - ok. 45% wielkości pozyskania i 90% powierzchni wykonywanych cięć w stosunku do całości powierzchni gruntów leśnych, objętych projektem planu;
- Odnowienia i dolesienia: powierzchnia wykonywanych zabiegów – od 0% (Czechowice – Dziedzice) do 100% (Bronów i w szczególności – Rudzica); ogółem – 22 wydzielania;
- Melioracje agrotechniczne: powierzchnia wykonywanych zabiegów – analogicznie jak w pkt.3.

3.1.5. Zestawienie wykonania zadań gospodarczych w zakresie użytkowania lasu w poszczególnych miejscowościach, objętych projektem planu w latach: 2009 – 2010

Na podstawie informacji, uzyskanej w Nadleśnictwie Bielsko - sprawującym nadzór nad całością lasów niepaństwowych, m.in. na terenie gmin: Czechowice – Dziedzice i Jasienica – dotyczącej ilości wydanych decyzji na wycinkę drzew, legalizacji drewna z wycinki oraz masy pozyskanego i zalegalizowanego drewna, można stwierdzić iż w latach: 2009 – 2010 dla terenów leśnych, objętych projektem planu, wydano ogółem 32 decyzje na wycinkę 355 m³ drewna, natomiast na podstawie 11 decyzji zalegalizowano ogółem ok. 146 m³ drewna (bez wskazania rodzaju użytkowania). Przeważająca część pozyskania i legalizacji drewna dokonuje się w gminie Jasienica (ok. 75% ogólnego pozyskania i ok. 80% legalizacji drewna).

Na najbardziej reprezentatywnym przykładzie wsi Rudzica można stwierdzić, iż średnioroczny wskaźnik pozyskania drewna z ostatnich 2 lat, tj. ok. 79m³/rok stanowi ok. 55% przyjętego sumarycznego wskaźnika etatu cięć rębnych, przyjętego w obecnym projekcie planu (31 m³) oraz przeciętnego rocznego pozyskania w użytkowaniu przedrębnym (trzebieże) - 112 m³/rok.

W pozostałych miejscowościach rozrzut w ilości pozyskanego i zalegalizowanego drewna w poszczególnych latach jest tak znaczny, iż trudno o dokonanie precyzyjnej oceny realizowanych i zamierzonych zadań gospodarczych w tym zakresie.

3.1.6. Lokalizacja gruntów leśnych w odniesieniu do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin

Na terenie gminy Jasienica miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego posiadają wszystkie wsie, na których znajdują się grunty leśne, objęte projektem planu. Podstawowe formy zagospodarowania terenu to:

- tereny lasów (Ls),
- tereny upraw polowych (RP),
- tereny łąk i pastwisk (RŁ).

Tereny lasów obejmują największą ilość wydzieli leśnych (115), w tym: Rudzica (67), Międzyrzecze

Dolne (35), Międzyrzecze Górne (13). Podstawowe ustalenia dla „terenów lasów” to: zachowanie istniejących kompleksów leśnych oraz uwzględnienie ustaleń planów urządzenia lasów.

Tereny upraw polowych obejmują ogółem 32 wydzielania leśne, w tym: Rudzica (13), Międzyrzecze Dolne (10) oraz Międzyrzecze Górne (9). Podstawowe ustalenia dla „terenów upraw polowych”, odnoszące się do lasów, to: utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz oczek i cieków wodnych.

Tereny łąk i pastwisk obejmują ogółem 9 wydzieleni leśnych, w tym: Rudzica (5) oraz Międzyrzecze Górne (4). Spośród określonych w m.p.z.p. zasad zagospodarowania ustala się konieczność utrzymania istniejących zadrzewień, rowów, oczek i cieków wodnych.

Na terenie gminy Czechowice – Dziedzice praktycznie brak jest obowiązujących m.p.z.p. - jedynie 2 wydzielania leśne, położone w sąsiedztwie DK- 1, objęte są planem zagospodarowania przestrzennego w ramach niewielkich fragmentów miasta. Pozostałe grunty leśne ujęte są w „ Studium uwarunkowań...” gminy Czechowice – Dziedzice w strefie terenów lasów („ ZL ”) oraz cennych pod względem przyrodniczo – krajobrazowym terenów otwartych („ E-I, E-II ”). Szczegółowy rozkład przestrzenny wydzieleni leśnych, objętych projektem planu, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ww. miejscowości w gminie Jasienica przedstawia tabela nr 8.

Tabela 8 Przeznaczenie gruntów leśnych, objętych uproszczonymi planami urządzenia lasu, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica w gminie Jasienica

Miejscowość	Jednostka strukturalna w m.p.z.p.	Grunty leśne, objęte uproszczonym planem urządzenia lasu - w granicach obszaru NATURA 2000 [oddział leśny]	Pozostałe grunty leśne, objęte uproszczonym planem urządzenia lasu – poza granicami obszaru NATURA 2000 [oddział leśny]
Międzyrzecze Dolne	Tereny lasów [Ls]	3b, 3d, 3i, 3j, 3m, 3n, 3o, 3p, 3r	1a, 1b, 1c, 1d, 1f, 1g, 1h, 1i, 1j, 1k, 1l, 2a, 2b, 2c, 2d, 2f, 2i, 2k, 2l, 2m, 2n, 2o, 2p, 2r 2s, 2t
	Tereny upraw polowych [RP]	3a, 3c, 3f, 3g, 3h, 3k, 3l	2h, 2g, 2j
Międzyrzecze Górne	Tereny lasów [Ls]	2a,2b,2 c,2 d, 2f	1d, 1f, 1g, 1h, 1k, 1o, 1r, 1s
	Tereny łąk i pastwisk [RŁ]	2h	1i, 1j, 1m
	Tereny upraw polowych [RP]	2g	1a, 1b, 1c, 1p, 1n, 1t, 1w, 1o
Rudzica	Tereny lasów [Ls]	1c, 1d, 1h, 1i, 1j, 1k, 1l, 1m, 1n, 1o, 1p, 2a, 2b, 2c, 2d, 2f, 2g, 2h, 2i, 2j, 2k, 3a, 3b, 3c, 3d, 3f, 3g, 3h, 3i, 3j, 3k, 3l, 3m, 3n, 3o, 4c, 4d, 4f, 4i, 4j, 4k, 4n, 4o, 4p, 4r, 4s, 5a, 5b, 5c, 5d, 5f, 5g, 5h, 5i, 5j, 5k, 5l, 5m, 5n, 5p, 5r, 5s, 5t, 5y, 5z, 5x, 5w	
	Tereny upraw polowych [RP]	1a, 1b, 1f, 1g, 2f, 3p, 3r, 4a, 4b, 4g, 4h, 4l, 4m	

	Tereny łąk i pastwisk [RŁ]	4k, 5o, 5a1, 5b1, 5c1	
--	-------------------------------	-----------------------	--

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wsi: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne i Rudzica w gminie Jasienica.

3.1.7. Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Sfera wzajemnych oddziaływań pomiędzy planowanymi do wykonania zadaniami gospodarczo – hodowlanymi na gruntach leśnych i różnymi elementami środowiska przyrodniczego występującymi na tych samych obszarach leśnych, wymagającymi ochrony (gatunki chronione roślin i zwierząt, siedliska przyrodnicze) jest bardzo złożona i o różnym stopniu natężenia zarówno czynników pozytywnych, jak i neutralnych i negatywnych. Poniższe tabele stanowią próbę syntezy zarówno głównych obszarów potencjalnego zderzenia (kolizji interesów gospodarki leśnej i celów ochrony przyrody, jak również głównych zapisów projektu planu, oddziałujących na środowisko lub obszary NATURA 2000. Pomimo zupełnie innej struktury powierzchniowej i własnościowej lasów stanowiących własność osób fizycznych w stosunku do kompleksów leśnych Lasów Państwowych oraz nieporównywalnego rozmiaru planowanych zabiegów i czynności w projekcie planu w stosunku do podobnych wskaźników, obowiązujących na terenie Nadleśnictwa Bielsko, można przyjąć iż przedstawione zależności są uniwersalne dla lasów wszystkich form własności.

Tabela 9 Obszar potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Rodzaj zagadnienia	Uwagi
1. Przyjęty GTD a naturalny typ lasu w odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych	Konflikt może wystąpić w odniesieniu do tych rodzajów leśnych siedlisk przyrodniczych, dla których nie przyjęto GTD odpowiadającego naturalnemu typowi lasu. Zagrożenie, że skład gatunkowy uprawy będzie powodował pogorszenie stanu ochrony siedliska nie powinno mieć miejsce.
2. Ochrona lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna	Konflikt występuje w związku z brakiem jednoznacznych, obiektywnych kryteriów w zakresie inwentaryzacji martwego drewna. Ilość drewna martwego nie powinna się zmniejszać.
3. Wykonywanie prac leśnych przez cały rok, a ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków (wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej i innych chronionych).	Konflikt ten nie dotyczy gatunków ptaków, dla których powinny być wyznaczone strefy ochronne. Jednocześnie należy podkreślić, że brak jest szczegółowych danych na temat miejsc występowania i rozrodu pozostałych gatunków chronionych. W przypadku stwierdzenia miejsc gniazdowania gatunków, dla których wymagane jest wyznaczenie stref ochronnych należy takie strefy wyznaczyć, a do czasu formalnego utworzenia stref działania gospodarczego należy prowadzić w okresie poza lęgowym.
4. Ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków a powszechna dostępność lasów.	Zasada powszechnej dostępności lasów może przyczyniać się do wystąpienia strat w lęgach chronionych gatunków ptaków. Sposobem minimalizowania negatywnego wpływu może być np. ograniczanie dostępu do lasu do wyznaczonych szlaków i miejsc postoju, co jest trudne do realizacji.
5. Wykonywanie prac leśnych. Zrywka drewna.	Przy przeprowadzeniu prac leśnych zachodzi potrzeba wyznaczenia szlaków zrywkowych udostępniających las; projekt planu nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania; wyznaczenie szlaków zrywkowych powoduje przemyślane poruszanie się po drzewostanie, ograniczenie niszczenia gleby i kaleczenia drzew; ważnym jest aby po zakończeniu prac szlaki zrywkowe zabezpieczyć przed erozją gruntu i przekształceniem w rynny odprowadzające wodę.

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

Tabela 10 Elementy planu oddziałujące na środowisko lub obszary NATURA 2000

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku odnowienia gatunkami zgodnymi z przyjętymi w gospodarczym typie drzewostanu (GTD) dla danego siedliskowego typu lasu (TSL)	Skład gatunkowy odnowienia wynika z przyjętego GTD.
Zabiegi pielęgnacyjne (trzebieże, czyszczenia)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w "Zasadach hodowli lasu"	Zabiegi selekcyjne mają na celu korygowanie składu gatunkowego pod kątem warunków siedliskowych oraz zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne.
Rębnia III	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - zmiana składu gatunkowego, dostosowanie drzewostanów do siedliska	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu oraz strukturę gatunkową drzewostanu. Zakładanie gniazd z wykorzystaniem już istniejących przerzedzeń i wprowadzenie buka lub dęba; zachowana ciągłość drzewostanu w wydzieleniu.
Rębnia IV	Do konkretnego wydzielenia	Neutralne przy prawidłowym stosowaniu różnego rodzaju cięć odnowieniowych przy długim okresie odnowienia i wprowadzenia drzewostanu mieszanego, różnowiekowego o złożonej budowie przestrzennej.	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu, gospodarczy typ drzewostanu oraz strukturę gatunkową odnowienia; zachowana ciągłość drzewostanu w wydzieleniu.
Melioracje agrotechniczne	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - dla przygotowania właściwych składów gatunkowych do wykonania odnowień. Negatywne - w przypadku usuwania części podszytu i podrostu, spełniającej rolę biocenotyczną	Uprzątnięcie resztek pożębowych; usunięcie części podrostu i podszytu.

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

3.2. Obiekty przyrodnicze, podlegające ochronie

3.2.1. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Górnej Wisły”

Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz.U.Nr 229,poz. 2313) - w celu ochrony stanowisk lęgowych wielu gatunków ptaków, związanych z ekosystemami wodnymi, wodno – błotnymi, dolin rzecznych oraz lasów i terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Ww. obszar zajmuje powierzchnię ok. 24740 ha, w tym na terenie gminy Czechowice – Dziedzice – ok. 3157 ha, natomiast gminy Jasienica –

ok. 4172 ha. Grunty leśne Nadleśnictwa Bielsko zajmują powierzchnię ok. 1664 ha, natomiast grunty leśne, objęte projektem planu – 83,79 ha, co stanowi ok. 0,33% powierzchni Ostoi Ptasiej.

Na ww. obszarze stwierdzono występowanie 29 gatunków ptaków lęgowych oraz 19 gatunków migrujących, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Na gruntach leśnych Nadleśnictwa Bielsko stwierdzono występowanie 4 typów siedlisk przyrodniczych (leśnych), wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, które potencjalnie mogą również znajdować się na części gruntów leśnych, objętych ww. projektem planu.

Analiza uwarunkowań wpływu ustaleń projektu planu na gatunki i siedliska „naturowe” będzie przedmiotem szczegółowych analiz w dalszej części opracowania.

3.2.2. Proponowane rezerваты przyrody oraz inne przyrodniczo cenne obszary leśne

W zasięgu terytorialnym gruntów leśnych, objętych projektem planu, ze względu na dobrze zachowane zbiorowiska leśne z udziałem starodrzewi i licznie występujących gatunków zagrożonych i rzadkich – na terenie części gminy Jasienica w granicach obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły” znajdują się obszary kwalifikujące się do ochrony rezerwatowej, bądź funkcjonujące jako cenne przyrodniczo obszary leśne, tj.:

- **Wieś Rudzica:**

- „Grabówka” - proponowany rezerwat przyrody o pow. 34,26 ha (teren Nadleśnictwa Bielsko, leśnictwo Grodziec, oddz. 58-59 – część); dobrze zachowane fragmenty podgórskiego łęgu jesionowego (*Carici remotae – Fraxinetum*), grądu subkontynentalnego (*Tilio – Carpinetum*), kwaśnej buczyny górskiej (*Luzulo pilosae – Fagetum*) i żyznej buczyny karpackiej (*Dentario glandulosae – Fagetum*); stanowiska ok. 10 gatunków roślin prawnie chronionych i liczne stanowisko rzadkiej turzycy zgrzeblowatej (*Carex strigosa*) w łęgu jesionowym; okazy drzew o wymiarach pomnikowych (buki, dęby, wiąz górski);

- * opracowana dokumentacja projektu rezerwatu przyrody - brak pozytywnego uzgodnienia Nadleśnictwa Bielsko

- „Las nad Bronowem” – proponowany rezerwat przyrody (teren Nadleśnictwa Bielsko, leśnictwo Grodziec, oddz. 55, 56 – część) i dobrze zachowane fragmenty podgórskiego łęgu jesionowego z licznym stanowiskiem turzycy zgrzeblowatej i rzadką turzycą zwisłą (*Carex pendula*); grądu subkontynentalnego i żyznej buczyny karpackiej; stanowiska 7 gatunków roślin podlegających ochronie prawnej; liczne okazy drzew o wymiarach pomnikowych; rzadkie gatunki flory: wilczomlec migdałowy i wilczomlec słodki;

- * w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bielsko – były proponowany rezerwat przyrody.

- „Wąwozy Rudzickie” – cenny przyrodniczo obszar leśny, obejmujący 5 zalesionych wąwozów o układzie południkowym: Las Przedniak, Las Pośredniak, Las Stryczków, Las Wyróbków, Las Kajsturów; płyty grądu subkontynentalnego i podgórskiego łęgu jesionowego z udziałem ok. 10 gatunków prawnie chronionych; liczne stanowisko turzycy zgrzeblowatej; okazy drzew o wymiarach pomnikowych;

- * w części opracowań przyrodniczych i planistycznych – proponowany użytek ekologiczny.

- „Las nad Stawem Przedziałek Iłowiecki” – cenny przyrodniczo obszar leśny, liczne stanowisko turzycy zgrzeblowatej i skrzypu olbrzymiego (*Equisetum telmateia*) w obrębie naturalnych lasów liściastych;

- * w części opracowań przyrodniczych i planistycznych – proponowany pomnik florystyczny.

- **Wieś Międzyrzecze Dolne:**

- „Las Studziennik” – cenny przyrodniczo obszar leśny; równoleżnikowo rozciągający się wąwóz z naturalnymi drzewostanami mieszanymi (jodłowo – świerkowo – bukowymi), z udziałem kilku

gatunków roślin prawnie chronionych, fragmenty naturalnych łągów i grądów;

* w części opracowań przyrodniczych i planistycznych proponowany las gospodarczy o szczególnych walorach przyrodniczych;

- „**Jarocz**” – cenny przyrodniczy obszar leśny, kępa lasu wśród pól uprawnych, fragmenty podgórskiego łągu jesionowego z licznym stanowiskiem turzycy zgrzeblowej oraz płaty grądu z kilkoma stanowiskami roślin prawnie chronionych;

* w części opracowań przyrodniczych i planistycznych proponowany pomnik florystyczny;

▪ **Wieś Międzyrzecze Górne:**

- „**Łęgi nad Jasienicą**” – proponowany rezerwat przyrody (leśno – krajobrazowy); jedyne stanowisko łągu wierzbowo – topolowego (*Salici – Populetum*) z licznym udziałem drzew o wymiarach pomnikowych; płaty olszyny karpackiej, podgórskiego łągu jesionowego z przewagą wiązu szypułkowego oraz ziołorośli wielogatunkowych; w sąsiedztwie łągu wierzbowo – topolowego na terenie dawnej żwirowni liczne stanowisko kotewki orzecha wodnego (*Trapa natans*);

▪ **Czechowice – Dziedzice (miasto):**

- „**Kompleks leśny Podraj**” – proponowany obszar chronionego krajobrazu, obejmujący kompleks leśny z fragmentami buczyny, lasu mieszanego i łągu olszowego; zespół stawów w dolinie niewielkiego cieku „Krzywa”, wilgotnych łąk w otulinie obszaru leśnego – liczne stanowiska chronionych płazów, gadów, ptaków oraz owadów;

- „**Kompleks stawów Brożyska**” – proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy: kompleks stawów, niewielkich lasów i zadrzewień, położonych w głęboko wciętej dolinie cieku wodnego, stosunkowo liczne populacje płazów i ptaków;

- **Zespół stawów, cieków wodnych i łąk w rejonie ulicy Mazańcowickiej** - proponowany użytek ekologiczny; mozaikowaty, zróżnicowany układ niewielkich cieków wodnych, podmokłych łąk, fragmentów starodrzewia leśnego, stawów hodowlanych, i pasma zadrzewień – z dużym bogactwem roślin chronionych, płazów i ptaków.

* na podstawie „Przewodnika przyrodniczego Czechowice Dziedzice (A. Herczek i inni)”.

- W obrębie pozostałych propozycji obszarów chronionych na terenie miasta („Dolina Wisły”, „Stawy Hałcnowskie i Sokoły”, „Las Bażaniec”) lasy stanowiące własność osób fizycznych nie występują lub ich udział jest marginalny (dotyczy to m.in. obszaru Ligoty i Zabrzega)

Lokalizację poszczególnych proponowanych ustawowych form ochrony przyrody w stosunku do wybranych wydziałów leśnych przedstawia tabela 11.

Tabela 11 Zestawienie gruntów leśnych, objętych uproszczonym planem urządzania lasu - położonych w granicach istniejących i proponowanych ustawowych form ochrony przyrody, innych obszarów przyrodniczo cennych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

Miejscowość	Numer oddziału leśnego	Nazwa obszaru chronionego lub obszaru przyrodniczo cennego	Status ochrony
Czechowice – Dziedzice (miasto)	3j, 3j, 3k, 3l, 3m, 3n	Podraj	Proponowany obszar chronionego krajobrazu
	2a, 2b, 2d, 2f, 2g, 2h, 2k, 2l 2m, 2n, 2o, 2p, 2d1, 2f1, 2g1	Kompleks stawów Brożyska	Proponowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy

	3r, 3s, 3w, 4c, 4d, 4f, 4g, 4h 4i, 4j, 4k, 4h, 4i, 4n, 4o 4p 4r, 4s, 4t, 4x, 4y, 4z	Obszar stawów przy ul. Mazańcowickiej	Proponowany użytek ekologiczny
Ligota (gmina wiejska Czechowice – Dziedzice)	-	-	-
Bronów (gmina wiejska Czechowice – Dziedzice)	-	-	-
Landek (gmina wiejska Czechowice – Dziedzice)	-	-	-
Międzyrzecze Dolne (gmina Jasienica)	3i	Jarocz	Przyrodniczo cenny obszar leśny
	3m, 3n, 3o, 3p, 3r	Las Studziennik	Przyrodniczo cenny obszar leśny
Międzyrzecze Górne (gmina Jasienica)	2a	Las Przedniak	Przyrodniczo cenny obszar leśny
	2f, 2g	Łęgi nad Jasienicą	Proponowany rezerwat przyrody
Rudzica (gmina Jasienica)	3a, 3b, 3i, 3j	Grabówka	Projektowany rezerwat przyrody
	1c, 1d, 1l, 1m, 1n, 1o, 1p, 2f, 2i	Las nad Bronowem	Proponowany rezerwat przyrody
	3d, 3f, 3g, 3h	Las nad Stawem Przędziałek Iłowiecki	Przyrodniczo cenny obszar leśny
	4a, 4b, 4d, 4f	Wąwozy Rudzickie (Las Granicznik, Las Stryczków, Las Wyrobków, Las Kajsturów Las Pośredniak)	Przyrodniczo cenny obszar leśny
	5h, 5i, 5k, 5l, 5m, 5o, 5p, 5r 5s, 5t, 5a1, 5b1, 5c1, 5x, 5w	Działy Rudzickie	Przyrodniczo cenny obszar leśny

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy dostępnych publikacji z zakresu ochrony przyrody , dokumentów planistycznych oraz dokumentacji , będącej w posiadaniu Nadleśnictwa Bielsko .

3.2.3.Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

3.2.3.1.Flora - Gatunki prawnie chronione i rzadkie

Na obszarze gruntów leśnych, objętych projektem planu, nie przeprowadzono dokładnej inwentaryzacji roślin chronionych. Poniżej omówiono tylko gatunki roślin, występujące w bezpośrednim zasięgu terytorialnym ww. gruntów leśnych (obszary sąsiadujących kompleksów leśnych Nadleśnictwa Bielsko, inne obszary, będące przedmiotem rozpoznania w trakcie opracowania „Waloryzacji przyrodniczej obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”). Listę roślin zestawiono na podstawie informacji zebranej w czasie prowadzenia inwentaryzacji urządzeniowej w Lasach Państwowych, projektów rezerwatów i innych przyrodniczo cennych obszarów leśnych, publikacji przyrodniczych, itp.

Spośród 50 gatunków roślin prawnie chronionych, wykazanych w granicach Obszaru NATURA 2000 oraz 32 gatunków objętych ochroną ścisłą i 10 gatunków, objętych ochroną częściową, a także listy gatunków rzadkich i zanikających występujących na terenie Nadleśnictwa Bielsko, przyjęto do niniejszego dokumentu opis następujących gatunków:

- **Gatunki objęte ochroną całkowitą:**

- Gnieźnik leśny (*Neottia nidus – avis*) – żyzna buczyna karpacka („Grabówka”),
- Kotewka orzech wodny (*Trapa natans*) – stawy i zbiorniki wodne (Międzyrzecze Dolne i Górne),
- Pływacz pospolity (*Utricularia vulgaris*) – stawy w Międzyrzeczu Górnym,
- Parzydło leśne (*Aruncus vulgaris*) – las łęgowy („Grabówka”),
- Podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*) – grąd („Grabówka”),
- Przyłuszczka pospolita (*Hepatica nobilis*) – grąd („Grabówka”),
- Skrzyp olbrzymi (*Equisetum telmateia*) – podgórski łęg jesionowy („Las nad Stawem Przedziałek Łowiecki”, rejon ul. Mazańcowickiej w Czechowicach – Dziedzicach),
- Wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*) – grąd i żyzna buczyna karpacka („Grabówka”, zespół stawów, cieków wodnych i łąk – ul. Mazańcowska w Czechowicach Dziedzicach), „Las nad Bronowem”).

- **Gatunki objęte ochroną częściową:**

- Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) – grąd, żyzna buczyna karpacka („Grabówka”, wąwozy leśne w Rudzicy),
- Czosnek niedźwiedzi (*Allium ursinum*) – lasy łęgowe („Grabówka”),
- Kalina koralowa (*Viburnum opulus*) – grąd („Grabówka”),
- Konwalia majowa (*Convallaria majalis*) – grąd („Grabówka”),
- Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*) – grąd („Grabówka”),
- Pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*) – grąd („Grabówka”),
- Marzonka wodna (*Asperula odorata*) – grąd (leśne wąwozy w Rudzicy),

- **Gatunki rzadkie:**

- Turzyca zgrzbłowata (*Carex stigosa*) – gatunek charakterystyczny dla podgórskiego łęgu jesionowego (leśne wąwozy w Rudzicy, „Grabówka”, „Las nad Bronowem”),
- Turzyca zwisła (*Carex pendula*) – gatunek charakterystyczny dla podgórskiego łęgu jesionowego („Las nad Bronowem”),

3.2.3.2. Awifauna – gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

W granicach obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”, pozostającego w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów leśnych, objętych projektem planu, stwierdzono występowanie ogółem ok. 190 gatunków ptaków chronionych, w tym – 29 gatunków łęgowych, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Wykaz gatunków ptaków, stanowiących przedmiot ochrony ww. obszaru NATURA 2000, przedstawia tabela 12

Tabela 12 Wykaz gatunków ptaków, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej - występujących na terenie Ostojskiej „Dolina Górnej Wisły”, możliwych do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Kod	Gatunek	Populacja rozrodcza	Populacja przelotna	Ocena znaczenia obszaru pod względem populacji*	Przystosowanie do określonego typu krajobrazu naturalnego ; <u>preferencje siedliskowe (gatunki związane z krajobrazem leśnym i rolniczym)</u>
A021	Bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)	15m		C	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A022	Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	7-18p		C	Lęgowe ptaki dolin rzecznych
A023	Sępowron (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	137p		A	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A026	Czapla nadobna (<i>Egretta egretta</i>)		9i	D	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A027	Czapla biała (<i>Egretta alba</i>)		80-120i	C	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A031	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	30p		C	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>tereny otwarte , wilgotne i podmokłe łaki ,</u>
A038	Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>)		P	D	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A072	Trzmielozad (<i>Pernis apivorus</i>)	0-1p		D	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego; <u>starodrzew liściasty , wielogatunkowy i zróżnicowany pietrowo</u>
A075	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	10		C	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego ; <u>przestaje , grupy drzew na zrzębach</u>
A081	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	11p		C	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A119	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)	10p		C	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A120	Zielonka (<i>Porzana parva</i>)	1p		D	Lęgowe ptaki wodno - błotne
A122	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	1-5p		D	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>tereny otwarte , ekstensywnie użytkowane pastwiska i łaki</u>
A127	Żuraw (<i>Grus grus</i>)	1-2p		C	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A132	Szablodziób (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	2p		A	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A176	Mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>)	1-4p		B	Lęgowe ptaki dolin rzecznych
A193	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)	230p		B	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A196	Rybitwa białowłosa (<i>Chlidonias hybridus</i>)	200p		A	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym
A 197	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)	157p		B	Ptaki pojawiające się regularnie poza okresem lęgowym

A229	Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>)	10p		C	Lęgowe ptaki dolin rzecznych
A234	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	P		D	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego; <u>starodrzew liściasty z domieszka drzew o drewnie miękkim , wywroty i wiatrolomy</u>
A236	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	1-2p		D	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego; <u>starodrzew liściasty z drzewami dziuplastymi , kępy starodrzewia na zrebach</u>
A238	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	10p		D	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego; <u>starodrzew dębowy , wywroty i wiatrolomy</u>
A272	Podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)	2-3p		C	Lęgowe ptaki zarośniętych zbiorników
A307	Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)	P		D	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>strefa ekotonowa lasów liściastych i mieszanych, większe kępy zakrzaczeń</u>
A321	Mucholówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)	10-30p		C	Lęgowe ptaki krajobrazu leśnego ; <u>starodrzew bukowy</u>
A338	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)	P		D	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>na skraju lasów liściastych i mieszanych , kępy zakrzaczeń</u>
A339	Dzierżba czarnoczelna (<i>Lanius minor</i>)	0-1p		C	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>na skraju lasów liściastych i mieszanych</u>
A379	Ortolan (<i>Emberiza hortulana</i>)	1-2p		D	Lęgowe ptaki krajobrazu rolniczego; <u>na skraju lasów liściastych i mieszanych , zadrzewienia śródpolne</u>

Źródło: Standardowy formularz danych dla obszaru NATURA 2000 "Dolina Górnej Wisły"

- oszacowanie wielkości populacji gatunku na terenie obszaru w stosunku do populacji krajowej: A – 15-100%; B – 2-15%; C – 0-2%; D – populacja nieistotna; p – liczba par; i – liczba osobników; m – liczba odżywających się samców; P – nieznana dokładna liczba par osobników

Spośród ww. gatunków ptaków nie prowadzono szczegółowej inwentaryzacji ich siedlisk lęgowych na gruntach leśnych, objętych projektem planu lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

3.3. Lokalne „korytarze ekologiczne”

System terenów otwartych na terenie gmin: Czechowice – Dziedzice i Jasienica obejmuje:

- dolinę Wisły, będącą korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym
- doliny rzeczne: Białej, Iłownicy wraz z dopływami: Wapienicą i Jasienicą, stanowiące korytarze ekologiczne istotne w skali ponadlokalnej (koryta potoków z zielenią wzdłuż brzegów),
- tereny o wysokim potencjale przyrodniczym (lokalne „biocentra”), powiązane z wyżej wymienionymi dolinami (kompleksy stawów, kompleksy leśne).

Dla ochrony tych obszarów wyznaczono obszar Ostoi Ptasiej NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”, jako główną oś systemu terenów otwartych w obu gminach, znajdującą się w granicach „Południowego Korytarza Migracyjnego” – głównego szlaku migracji ptaków o znaczeniu krajowym.

Spośród obszarów leśnych, objętych projektem planu, powiązania funkcjonalno – przestrzenne z dolinami rzek i potoków tworzą w szczególności ciągi terenów leśnych, bądź pojedyncze enklawy w

obrzebie miasta Czechowice – Dziedzice (głównie w powiązaniu z kompleksami stawów: rejon ul. Mazańcowickiej, dolina potoku „Krzywa”, „Stawy Brożyska”, północno – wschodnie obrzeża lasu „Podraj”). W pozostałych miejscowościach powyższe powiązania mają mniejsze znaczenie: „Łęgi nad Jasenicą” w Międzyrzeczu Górnym, niewielkie skupiska stawów w Międzyrzeczu Dolnym i Rudzicy; przeważają „wyspowo” rozmieszczone w krajobrazie rolniczej przestrzeni produkcyjnej lesiste wąwozy.

Tym niemniej znacząca część obszarów leśnych, zwłaszcza skupionych w granicach wyznaczonego obszaru NATURA 2000, spełnia rolę lokalnych „biocentrów” o wysokim potencjale przyrodniczym.

System terenów otwartych oprócz terenów lasów i ciągu dolin („pasma ekologiczne”) tworzą tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uzupełnione m.in. o tereny zieleni urządzonej, itp. Wiodącą funkcją tego systemu jest zachowanie równowagi przyrodniczej w skali gminy, a w szczególności:

- ochrona szczególnych warunków przyrodniczych, związanych z ekosystemami lasów, dolin, rzek, lokalnych cieków, stawów i innych terenów podmokłych,
- zachowanie różnorodności, zwłaszcza zbiorowisk roślin o naturalnym charakterze, towarzyszących ciekom wodnym, łąk i remiz śródpolnych.

Zasadniczy element systemu terenów otwartych stanowią tereny zieleni o naturalnym charakterze, położone w dnach dolin, pełniące funkcję ciągów ekologicznych, niezbędne zarówno dla ochrony walorów lokalnego środowiska, jak i równowagi przyrodniczej w skali regionalnej i ponadregionalnej.

Trwałe umacnianie równowagi przyrodniczej i walorów biocenoz leśnych, wodnych i łąkowych, tworzących „pasma ekologiczne”, wymaga zachowania otwartego charakteru łączących je terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Elementy funkcjonalne „korytarzy ekologicznych”, tj. nieużytkowane rolniczo dolinki, zadrzewienia śródpolne, obszary podmokłe oraz tereny, stanowiące pozostałości ekosystemów istotnych dla zachowania bioróżnorodności, powinny być obejmowane ochroną prawną. Tereny „ciągów ekologicznych” powinny wiązać się z kompleksami leśnymi, terenami zieleni urządzonej o funkcji rekreacyjnej i estetycznej oraz obszarami rolniczymi, tworząc wraz z nimi ciągły przestrzennie sieciowy układ.

3.4. Likwidacja statusu lasów o powierzchni powyżej 0,10 ha, ujętych w wykazie rozbieżności

W ewidencji gruntów i budynków uwzględnia się ustalenia uproszczonych planów urządzenia lasu, dotyczące granic i powierzchni lasu (art. 20 ustawy o lasach). Lasy niepaństwowe wymagają inwentaryzacji i uregulowania ich statusu formalnego – ze względu na znaczne rozbieżności, występujące pomiędzy zasięgiem użytków leśnych w ewidencji gruntów, a faktycznym pokryciem terenu drzewostanami leśnymi. Problem rozbieżności pomiędzy zapisem w ewidencji gruntów a stanem faktycznym na gruncie dotyczy ok. 210 działek leśnych (w całości lub części użytku leśnego „Ls”) o powierzchni łącznej ok. 16 ha na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice (obwód ewidencyjny: Czechowice, Dziedzice, Ligota, Bronów i Zabrzeg). Spośród nich 42 działki mają powierzchnię powyżej 0,10 ha, a dodatkowo występuje kilka obszarów o pow. powyżej 10 a, obejmujących części kilku działek ewidencyjnych.

Główny rodzaj rozbieżności dotyczy zmiany użytku leśnego („Ls”) na zadrzewienia („Lz”) oraz na wody stojące („Ws”), głównie rowy odwadniające. Istnieją też rozbieżności użytku leśnego na użytki rolne: pastwisko („Ps”), łąka („Ł”), sporadycznie – rola („R”) i sad („S”).

Część gruntów leśnych, objętych wykazem rozbieżności o pow. powyżej 0,10 ha jest powiązana przestrzennie z istniejącymi wydzieleniami leśnymi (głównie jako proponowane zadrzewienia, rzadziej – wody stojące), a część stanowi izolowane enklawy w terenach rolniczych, na obrzeżach stawów hodowlanych, a nawet w terenach zabudowanych.

Zestawienie powyższych informacji przedstawia tabela 13.

Tabela 13 Wykaz rozbieżności powierzchni leśnych > 0,10 ha – pomiędzy stanem w ewidencji gruntów a stanem na gruncie - na terenie miasta i gminy Czechowice – Dziedzice

Miejscowość	Numer działki	Powierzchnia [ha]	Rodzaj zmiany w kategorii użytku	Lokalizacja w odniesieniu do gruntów leśnych, objętych uproszczonym planem urządzenia lasu
Czechowice - Dziedzice (miasto)	839/1	0.1442	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	855/1	0.7635	brak działki	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2027/2	0.1547	Ls → ogród	brak powiązania z oddziałem leśnym
	3698/1	0.1585	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	3705/2	0.3318	Ls → Ws, Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	3705/3	0.4619	Ls → Ws, Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	926/1	0.1190	Ls → Ps	połączenie z oddziałem leśnym (3f)
	1537/1	0.1000	Ls → Ws, Lz	połączenie z oddziałem leśnym (4b)
	1953	0.1219	Ls → Ws, Lz	połączenie z oddziałem leśnym (2i)
	5167	0.1492	Ls → Ps, Lz, B	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1033/2	0.3479	Ls → Lz	połączenie z oddziałem leśnym (3fh)
	2168/79	0.1060	Ls → Sad	brak powiązania z oddziałem leśnym
	799/7	0.1233	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	797/13	0.6495	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2406/10	0.1957	Ls → R, Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1100/13	0.2957	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2961/1	0.1074	Ls → Ps + Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1477	0.4330	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym (stawy)
	1481	0.5186	Ls → Lz	brak powiązania z oddziałem leśnym (stawy)

	1462	0.0982	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym (stawy)
	450/4	0.0975	$Ls \rightarrow Ps$	połączenie z oddziałem leśnym (1n)
	3261/2	0.1791	$Ls \rightarrow \text{Ł}$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	3266/2	0.1732	$Ls \rightarrow Ps, Cz.$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2909/5	0.2234	$Ls \rightarrow Ps, Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1932/1	0.1042	$Ls \rightarrow Lz, N$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1514/7	0.1146	$Ls \rightarrow Sad$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1961/12	0.1272	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2041	0.2111	$Ls \rightarrow Lz + Ws$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1721/12	0.1700	$Ls \rightarrow Lz + Ps$	połączenie z oddziałem leśnym (4o)
	2716/18	0.2007	$Ls \rightarrow Lz + Ps$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	3987/6	0.3111	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2755/3	0.1700	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2067/8	0.1244	$Ls \rightarrow Lz + Ps$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1095/1	0.2012	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2526	0.1200	$Ls \rightarrow Lz$	połączenie z oddziałem leśnym (2g)
	1619	0.1200	$Ls \rightarrow Lz$	połączenie z oddziałem leśnym (4k)
	4324	0.1568	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	4437/1	0.1993	$Ls \rightarrow Lz$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	1010/1	0.3200	$Ls \rightarrow R$	brak powiązania z oddziałem leśnym
	2776	0.1672	$Ls \rightarrow Ws, Lz$	połączenie z oddziałem leśnym (2d)
	1095/2	0.1430	$Ls \rightarrow Ws$	brak powiązania z oddziałem leśnym

	1099/1	0.1955	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1570/10	0.1000	Ls → Ps + Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	801/1	0.1250	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1080/1	0.1252	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1085	0.1242	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	800/1	0.1000	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
Ligota	4642/8	0.1506	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	3464	0.1117	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	3315	0.1140	Ls → Ws	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1180	0.1515	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1191/26	0.0980	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	1193/2	0.1490	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
	2677/1	0.1011	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym
Zabrzeg	1959	0.1011	Ls → Lz	brak powiązania z oddziaływaniem leśnym

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie analizy uproszczonego planu urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice na okres od 1 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2018r.

W każdym przypadku stwierdzona przez taksatora leśnego zmiana użytku leśnego wynika bądź z niespełnienia kryterium definicji „ lasu ” terenu przekwalifikowanego, jako grunt zadrzewiony, bądź konieczności sprostowania oczywistych błędów w ewidencji gruntów, istniejących i nie weryfikowanych od czasu założenia operatu ewidencji gruntów w danym obrębie, bądź faktycznej zmiany sposobu użytkowania działki leśnej lub jej części, nie odnotowanej w ww. operacie. Należy stwierdzić, iż w czasie zakładania operatu ewidencji gruntów dla poszczególnych obrębów ewidencyjnych (kilkadziesiąt lat temu) nie istniała definicja „zadrzewienia”, a całość gruntów zadrzewionych klasyfikowano, jako lasy. Przy obecnej weryfikacji wszystkie użytki leśne, niespełniające obecnie stosowanej definicji lasu, są wnioskowane do dokonania odpowiednich zmian w zakresie klasyfikacji gruntów.

W każdym przypadku zmiana wskazana w wykazie rozbieżności została poprzedzona dokładnym rozpoznaniem terenowym. Wykaz rozbieżności dotyczy wyłącznie zmian w faktycznym użytkowaniu gruntów.

Na podstawie uzyskanych informacji można stwierdzić, iż przedmiotowy wykaz rozbieżności jest weryfikowany przez uprawnionego klasyfikatora gruntów, który dokonuje również weryfikacji gruntów nieleśnych, zalesionych samoistnie w drodze sukcesji naturalnej lub w sposób planowy – w kierunku użytków leśnych. Powyższy operat klasyfikacyjny stanowi podstawę do wprowadzenia stosownych

zmian w operacie ewidencji gruntów i ustalenia faktycznej powierzchni wszystkich użytków leśnych w danej miejscowości.

Istotne jest, iż wykaz rozbieżności, stanowiący załącznik do projektu planu, jak również przeprowadzone zmiany użytków nieleśnych na leśne, były wyłożone do publicznego wglądu i pozytywnie zaopiniowane przez Nadleśnictwo Bielsko.

3.5.Cele i metody ochrony środowiska

W projekcie planu uwzględniono priorytetowe cele ochrony środowiska, w szczególności – zrównoważonego rozwoju lasów – wynikające z porozumień i aktów prawnych na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań, kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno – gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego.

Obecna „ Polityka Leśna Państwa” została zatwierdzona przez Radę Ministrów w 1997r., zastępując poprzednią „Polską Politykę Zrównoważonej Gospodarki Leśnej” z 1991r.

Corocznie opracowywana jest informacja o stanie lasów w Polsce i o realizacji „Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości” - na podstawie przygotowywanych przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych „Raportów ” (ostatnia informacja dotyczyła 2009r.; została przyjęta przez Rząd oraz Sejm RP). W 2005r. wprowadzono „Wielkoprzestrzenną Inwentaryzację Stanu Lasu”, prowadzoną w cyklu 5 – letnim (2005 – 2009). Powyższa „Inwentaryzacja”, prowadzono na tysiącach losowo wybranych powierzchniach leśnych, ma na celu ocenę stanu lasów wszystkich form własności oraz służy do analizy charakterystyki zasobów leśnych kraju i kierunków zachodzących zmian.

Wśród konwencji międzynarodowych wymienić należy:

- Rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii leśnictwa Unii Europejskiej (uchwaloną w 1997r.)
- Zasady leśne uchwalone podczas konferencji ONZ „ Środowisko i Rozwój” (Rio de Janeiro 1992).

Dyrektywy wspólnotowe w sprawie ochrony ptaków, siedlisk przyrodniczych, gatunków dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa) znalazły swoje odzwierciedlenie w tworzeniu obszarów NATURA 2000.

Podstawowym założeniem uproszczonego planu urządzenia lasu jest zachowanie trwałości lasu, jego ochrona, dbałość o jego odpowiedni stan oraz powiększenia zasobów drzewnych. Powyższy dokument stanowi próbę stworzenia planowej, zrównoważonej gospodarki leśnej, zabezpieczenia istniejącej bioróżnorodności na obszarach leśnych – w warunkach dużego rozdrobnienia powierzchniowego i własnościowego działek leśnych.

Projekt ww. planu ma w założeniach określić zadania gospodarczo – hodowlane dla poszczególnych wydziałów leśnych (także – działek leśnych), które uwzględniają zabezpieczenie przedmiotu ochrony wyznaczonego obszaru NATURA 2000, obejmującego swoim zasięgiem grunty leśne, objęte powyższym projektem.

Projekt planu winien również w swoich opisach zadań gospodarczo – hodowlanych odnieść się do cennych przyrodniczo obszarów leśnych, wchodzących w zakres projektu lub pozostających w ich bezpośrednim sąsiedztwie. W tym celu konieczna jest ścisła współpraca właścicieli lasów oraz służb nadzorujących gospodarowanie w lasach niepaństwowych (samorząd powiatowy, administracja Lasów Państwowych – Nadleśnictwo Bielsko) oraz instytucjami, monitorującymi stan środowiska przyrodniczego obszarów NATURA 2000.

Ustalenia projektu planu z pewnością mogą być wykorzystane do przygotowywanego planu zadań ochronnych wyznaczonego obszaru Ostoi Ptasiej „ Dolina Górnej Wisły ”, a poza granicami obszaru

„naturowego” - ustaleń m.p.z.p. oraz „Studium uwarunkowań...” zainteresowanych gmin.

3.6. Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji planu

Gospodarka leśna na gruntach leśnych, stanowiących własność osób fizycznych, oparta jest o tworzone uproszczone plany urządzenia lasu (dla obszarów o powierzchni poniżej 10 ha – inwentaryzacje stanu lasu). Dla ww. gruntów leśnych na terenie wsi: Rudzica, Międzyrzecze Dolne i Międzyrzecze Górne brak było do tej pory takiego planu, natomiast plan dla gminy Czechowice – Dziedzice wyekspluował w 2004r.

W lasach, dla których brak jest opracowanych uproszczonych planów urządzenia lasu, do czasu ich opracowania właściwy terytorialnie starosta – w trybie art. 79 ust.3 ustawy o lasach – ustala i nadzoruje wykonanie zadań w zakresie: wyrębu drzew, ponownego założenia upraw leśnych, przebudowy drzewostanów, pielęgnowania i ochrony lasu – w drodze decyzji administracyjnej.

Wartość planu urządzenia lasu wynika m.in. z następujących przesłanek.

- plan zawiera część inwentaryzacyjną – opis taksacyjny, zawierający szczegółowy opis lasu, jego stanu i zmian w nim zachodzących,
- zawarte w nim wskazania gospodarcze określają sposób postępowania na kolejny okres gospodarczy przy jednoczesnej możliwości przewidzenia konsekwencji tych działań,
- ujednolicony sposób zbierania, analizy i tworzenia baz danych w ramach planu, umożliwia swobodny dostęp i korzystanie z tych materiałów,
- z uwagi na prywatną formę własności tych lasów plan zawiera pełną informację o stanie własności działek leśnych z operatu ewidencji gruntów (numery działek, dane osobowe właścicieli gruntów),
- integralną częścią planu są mapy gospodarcze, wizualizujące część opisową,
- ewidencjonowane są wszelkie zmiany pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów leśnych a stanem lasów na gruncie (tzw. wykazy rozbieżności),
- zapisy planu są podstawą do dokonywania zmian w operacie ewidencji gruntów i budynków,
- plan opiera się na wielofunkcyjnej wiedzy leśników, uzupełnionej o znajomość zagadnień przyrodniczych – stanowią źródło specjalistycznej wiedzy, udostępnianej wielu instytucjom.

Brak realizacji uproszczonego planu urządzenia lasu dla właścicieli lasu i organów nadzorujących gospodarkę w lasach ww. formy własności spowoduje:

- działanie wbrew prawu – podstawą prowadzenia właściwej gospodarki leśnej jest ww. plan, zatwierdzony przez właściwego starostę,
- utratę kontroli nad działaniami dokonywanymi w lesie,
- zagrożenie trwałości lasu – w przypadku pozyskania drewna w rozmiarze przekraczającym zadania planowe,
- starzenie się drzewostanów, pogorszenie się stanu sanitarnego i zdrowotnego – w przypadku nieuzasadnionego, niewielkiego pozyskania drewna,
- brak poprawy bioróżnorodności lasu wskutek zaniechania zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych,
- ograniczenie dostępności drewna i produktów drewnopochodnych, niezbędnych dla rozwoju sektora przemysłu drzewnego i branż z nim związanych,
- brak możliwości uporządkowania stanu ewidencji gruntów leśnych ze stanem faktycznym na gruncie,
- zwiększenie biurokracji w służbach nadzorujących – w zakresie bieżącego wydawania decyzji administracyjnych we wszelkich sprawach, związanych z gospodarowaniem w lasach niepaństwowych oraz egzekwowania ich wykonania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Ocena przewidywanego oddziaływania zapisów projektu planu na środowisko obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na różne elementy środowiska. Do tych zadań, mogących znacząco oddziaływać na środowisko zaliczyć należy: odnowienia, użytkowanie rębne i przedrębne.

W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać plan urządzenia lasu, wchodzi zarówno czynniki biotyczne (różnorodność biologiczna, ludzie, rośliny, zwierzęta) oraz abiotyczne (woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki).

Poniżej prezentowana jest tabela 14, określająca przewidywane oddziaływanie projektu planu na różne komponenty środowiska.

Tabela 14 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska			Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Trzebieże	Użytkowanie rębne (rębna złożona)	
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+1	+3	+3
2.	Ludzie	+1	+1	+1	+2
3.	Zwierzęta	+1	0	+1	+3
4.	Rośliny	+1	0	+2	+2
5.	Woda	0	0	0	+2
6.	Powietrze	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	+3	0	0	+3
8.	Krajobraz	0	0	+1	+1
9.	Klimat	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	0	0	0	+3
11.	Zabytki	0	0	0	+1
12.	Dobra materialne	+1	+1	+1	+2
13.	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko	+2	+1	+3	+2

Źródło: Opracowanie własne

LEGENDA DO OZNACZEŃ W TABELI:

1) Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

(plus) "+" - wpływ dodatni, pozytywny, (zero) "0" - brak znaczącego wpływu, (minus) "-" - wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkotrwałe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe

(np. -3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego).

Uzasadnienie prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego gruntów leśnych, objętych w/w projektem:

- **Różnorodność biologiczna** (gatunkowa, genetyczna, ekosystemów) - wprowadzanie gatunków drzew odpowiednich o siedlisk leśnych, biocenotyczna rola gatunków domieszkowych, właściwy dobór i rozmiar cięć rębnych i przedrębnych, zabezpieczający zróżnicowanie siedlisk i gatunków;
- **Ludzie** – prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej zapewnia pracę i dochody wielu grupom zawodowym; zabezpiecza zapotrzebowanie na surowiec drzewny;
- **Zwierzęta** – dokumentowanie stanowisk gatunków chronionych, właściwy rodzaj i rozmiar zabiegów, określonych w projekcie planu – dla ochrony wybranych gatunków;
- **Rośliny** - dokumentowanie stanowisk gatunków chronionych, właściwy rodzaj i rozmiar zabiegów, określonych w projekcie planu – dla ochrony wybranych gatunków;
- **Woda** – brak zapisów w projekcie planu, dotyczących realizacji jakichkolwiek przedsięwzięć z zakresu małej retencji, ochrony przeciwpowodziowej i innych, ingerujących w stosunki wodne;
- **Powietrze** – trwale utrzymywanie pokrywy roślinnej sprzyja naturalnej funkcji lasu, jako „ filtra ” powietrza, producenta tlenu i reduktora stężenia dwutlenku węgla;
- **Powierzchnia ziemi** – utrzymanie stałej pokrywy roślinnej, preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby w miejscach szczególnie narażonych na proces erozji, możliwość krótkotrwałego przeobrażenia pokrywy glebowej w związku z wykonywaniem niektórych planowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych;
- **Krajobraz** – zapisy projektu planu wpływają na kształtowanie krajobrazu leśnego (odnowienia, zręby, powierzchnie leśne z zainicjowaną sukcesją naturalną); mozaikowość lasów, zróżnicowanie fizjograficzne i geomorfologiczne; zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe – elementy wzbogacające krajobraz;
- **Klimat** – korzystny wpływ trwałości lasu na warunki klimatyczne, istotna rola mikroklimatu w mikrosiedliskach leśnych;
- **Dobra naturalne** – wpływ na powiększanie odnawialnych zasobów leśnych; istotne znaczenie runa leśnego, zwierzyny leśnej, roślin użytkowych, itp.;
- **Zabytki** – brak odniesienia w projekcie planu;
- **Dobra materialne** – gospodarka leśna jako źródło pracy i dochodów właścicieli lasów i wielu grup zawodowych, istotny składnik gospodarki, zwłaszcza w skali lokalnej.

4.1. Prognoza wpływu projektu planu na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszar NATURA 2000

4.1.1. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Przedstawiona poniżej tabela 15 przedstawia zestawienie siedlisk przyrodniczych (leśnych), wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i składów upraw z zestawami gatunków, zaproponowanymi dla naturalnych typów lasów.

Tabela 15 Zestawienie siedlisk przyrodniczych (leśnych), wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej i składów upraw z zestawami gatunków, zaproponowanymi dla naturalnych typów lasów

Typ siedliska	TSL	Naturalny skład gatunkowy wg Matuszkiewicza oraz metodyki inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych	Gospodarczy typ drzewostanu	Ustalony skład odnowienia	Ocena
91Eo - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	1. Lł 2. Lw	Ol z domieszką Jw. I Wb, Ol, Jś, Bk, Jd, Olsz, Jś Js z domieszką Jw., Ol, Wb, Db, Olsz	Db (Js-Db)	1. Db 50%, Ol 20%, Js 20%, Wz i inne 10% 2. Db 60%, Js 20%, Wz 10%, inne 10%	Składy odnowienia i GTD zgodne lub częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu
9130-3 - Żyzna buczyna górska	Lśw	Bk i Db z domieszką Św, Jw., Jd, Md	Bk - Db	40% Bk, 30 Jd, 10% Md, 10% Jw., 10% in	Składy odnowienia i GTD zgodne lub częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu
9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	Lwyż	d-stany dębowo grabowe, dębowo-lipowo-grabowe Db-Gb Db-Lp-Gb z domieszką Jw., Bk, Św i Jd	Db - Bk	40% Bk, 20% Db, 10% Jd, 10% Lp, 10% Md, in 10%	Składy odnowienia i GTD częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu
9180 - Jaworzyny na stokach i zboczach	LGśw	Jw. z domieszką Js i Bst	Jd-Bk	40%Bk, 30Jd, 10%Md, 10%Jw, 10% in	Składy odnowienia i GTD częściowo zgodne z naturalnymi typami lasu

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „ Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

Z przedstawionej tabeli wynika, iż zastosowanie przyjętych dla poszczególnych przyrodniczych siedlisk leśnych gospodarczych typów drzewostanu nie przyczyni się do uproszczenia lub zniekształcenia naturalnego zróżnicowania w ramach siedlisk przyrodniczych. Dokonując oceny gospodarczych typów drzewostanów i przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw można stwierdzić, iż zostały uwzględnione wszystkie lasotwórcze gatunki drzew, występujące naturalnie w zasięgu terytorialnym lasów, objętych projektem planu, chociaż niekiedy z odstępstwami od prawidłowych proporcji.

Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych odbywa się albo poprzez zachowanie i brak ingerencji w zachodzące w nich procesy lub odtwarzanie tych zbiorowisk za pomocą odpowiednio dobranych rębni i składów odnowieniowych. Zaprojektowane zabiegi gospodarcze nie będą wywierały w trakcie realizacji negatywnego wpływu na siedliska, a z reguły wpływ ten będzie pozytywny, np. przebudowa drzewostanów w kierunku dostosowania ich składu gatunkowego do siedliska.

Potwierdzenie przedstawionych powyżej tez stanowi tabela 16, określająca wpływ ustaleń projektu planu na zdefiniowane siedliska przyrodnicze.

Tabela 16 Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska przyrodnicze, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Lp	Typ siedliska	Ogólna ocena wg SDF	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
				Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe	Rębnie stopniowe		
1.	9130-3 - Żyzna buczyna górska	A,B	1	0	0	0	0	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
			2	0	3	0	0	0	
			3	0	3	0	0	0	
2.	9170-a Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	A,C	1	0	0	0	0	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
			2	0	3	0	0	0	
			3	0	3	0	0	0	
3.	9180 - Jaworzyny na stokach i zboczach	A,B	1	brak	0	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
			2	brak	3	brak	brak	0	
			3	brak	3	brak	brak	0	
4.	91E0c - Łęgi i olszyny górskie	B	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu pod warunkiem szczególnego traktowania płatów siedliska. Zabiegi gospodarcze wykonywać w drzewostanie otaczającym siedlisko. Należy pozostawiać biogrupy starodrzewu przede wszystkim w części wydzielenia przylegającej do chronionego siedliska przyrodniczego w formie otuliny o szerokości proporcjonalnej do wydzielenia powierzchni
			2	brak	brak	brak	brak	0	
			3	brak	brak	brak	brak	0	

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

LEGENDA DO TABELI:

1) Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

(plus) "+" - wpływ dodatni, pozytywny

(zero) "0" - brak znaczącego wpływu

(minus) "-" - wpływ ujemny, negatywny

brak – gdy brak danej czynności w planie; dotyczy również przypadku, gdy nie stwierdzono lokalizacji typu siedliska na gruntach leśnych objętych projektem planu

1. oddziaływanie krótkotrwałe

2. oddziaływanie średnioterminowe

3. oddziaływanie długoterminowe

2) Kryteria wpływu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-);

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie pozostają bez zmian (0); pogarszają się (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-).

4.1.2. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki zwierząt chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki zwierząt chronionych, możliwe do stwierdzenia na gruntach leśnych, objętych ww. projektem

Podstawą skutecznej ochrony gatunkowej zwierząt jest znajomość ich miejsc występowania. W celu potencjalnego stwierdzenia możliwości występowania tych gatunków na gruntach leśnych, stanowiących własność osób fizycznych, konieczne jest weryfikowanie danych, zgromadzonych w identycznych opracowaniach przyrodniczych – służących głównie inwentaryzacji zasobów przyrody ożywionej na Obszarze NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”, jak również na obszarze Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Bielsko). Na podstawie dostępnych informacji można stwierdzić z dużym prawdopodobieństwem występowanie w bezpośrednim zasięgu ww. gruntów leśnych następujących gatunków zwierząt, wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: wydry – penetrującej dolinę rzeki Wapienicy, Jasienicy i Łownicy oraz pojedyncze stanowiska płazów: kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej.

W przypadku innych chronionych gatunków zwierząt stan ich populacji nie jest dostatecznie rozpoznany – dotyczy to zwłaszcza ptaków i ssaków – których obecność jest obserwowana okresowo - płazów, gadów oraz przedstawicieli owadów i innych bezkręgowców. Występowanie gatunków chronionych ww. grup kręgowców, dla których należałoby ustalić granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej.

Projekt niniejszego planu nie zawiera wytycznych w zakresie ochrony i tworzenia warunków bytowania chronionych gatunków ssaków, ptaków, płazów, gadów. Wydaje się jednak oczywiste pozostawianie drzew dziuplastych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych, rozwieszanie skrzynek lęgowych, sukcesywne wyszukiwanie drzew z gniazdami ptaków drapieżnych. W miejscach obserwacji rzadkich i cennych gatunków gadów – zaleca się pozostawiać gałęzie uformowane w stopy.

Ochrona zwierząt, związanych z martwym i rozkładającym się drewnem powinna być realizowana przez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, co wpłynie dodatnio na zwiększenie ilości biomasy w lesie. Większa ilość martwego drewna wiąże się ze wzrostem ilości i liczebności gatunków z nim związanych.

Istotny problem stanowi potencjalny konflikt pomiędzy wykonywaniem cięć w użytkowaniu rębny i przedrębny przez cały rok, a wymogami ochrony lęgów gatunków chronionych, dodatkowo wzmocniony z uwagi na rozdrobnienie powierzchniowe i własnościowe lasów, objętych projektem planu, trudności związane z koordynacją działań w poszczególnych wydzieleniach leśnych w tym zakresie oraz niekontrolowaną penetrację obszarów leśnych i ich powszechną dostępność.

Pomimo szeregu formułowanych ogólnych zaleceń odnośnie ochrony zwierząt oraz wskazanej powyżej strefy potencjalnego konfliktu interesów gospodarczych i ochronnych, można przyjąć, iż rozmiar założonych zadań gospodarczych dla poszczególnych wydzieleń i ich rozłożenie w czasie obowiązywania planu nie będą one negatywnie oddziaływać na chronione gatunki zwierząt. Poniżej przedstawiono wpływ planowanych czynności gospodarczych na chronione gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, chronione gatunki zwierząt (ssaki, płazy i gady), wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz inne gatunki chronione (głównie płazy i gady), możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych ww. projektem.

Tabela 17 Wpływ planowanych czynności gospodarczych na chronione gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, chronione gatunki zwierząt (ssaki, płazy i gady), wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz inne gatunki chronione (głównie płazy i gady), możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych ww. projektem.

Nazwa gatunku zwierząt	Kryteria zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Odnowienia	Pielegnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe i stopniowe	Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej						
A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A031 Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	

	3	brak	brak	brak	0	
A127 Żuraw Grus grus	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A229 Zimorodek Alcedo atthis	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A238 Dzięcioł średni Dendrocopus medius	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A234 Dzięcioł zielonosiwy Picus canus	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A321 Muchotłówka białoszyja Ficedula albicollis	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A021Bqk Botaurus stellaris	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A196 Rybitwa białowłosa Chlidonias hybrida	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A197 Rybitwa czarna Chlidonias niger	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A038 Łabędź krzykliwy Cygnus cygnus	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	

	3	brak	brak	brak	0	
A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A026 Czapla nadobna <i>Egretta egretta</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A379 Ortolan <i>Emberiza hortulana</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A022 Bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A339 Dzierżba czarnoczelna <i>Lanius minor</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A176 Mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A023 Ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	

	3	brak	brak	brak	0	
A132 Szablodziób Recurvirostra avosetta	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
gatunki ssaków wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej						
1355 Wydra Lutra lutra	1	0	0	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	0	0	brak	0	
	3	0	+3	brak	0	
gatunki płazów wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej						
1188 Kumak nizinny Bombina bombina	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
1166 Traszka grzebieniasta Triturus cristatus	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
gatunki płazów objęte ochroną gatunkową						
Salamandra plamista Salamandra salamandra	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
Ropucha szara Bufo bufo	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
Rzekotka drzewna Hyla arborea	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	
Żaba wodna Rana esculenta	1	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	0	
	3	brak	brak	brak	0	

<div>Żaba trawna</div> <div><i>Rana temporaria</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
<div>Traszka zwyczajna</div> <div><i>Triturus vulgaris</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
<div>Żaba jeziorkowa</div> <div><i>Rana lessonae</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
Gatunki gadów objęte ochroną gatunkową						
<div>Padalec</div> <div><i>Anguis fragilis</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
<div>Jaszczurka żyworodna</div> <div><i>Lacerta vivipara</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	3	brak	brak	brak	o	
<div>Zaskroniec</div> <div><i>Natrix natrix</i></div>	1	brak	brak	brak	o	Brak negatywnych skutków oddziaływania projektu planu
	2	brak	brak	brak	o	
	2	brak	brak	brak	o	

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „ Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

LEGENDA DO TABELI

1. Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole, dotyczące okresu tego oddziaływania:
+(plus) – wpływ dodatni, pozytywny; o (zer o) - wpływ obojętny; - (minus) - wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie;
2. oddziaływanie krótkoterminowe; 2- oddziaływanie średnioterminowe; 3 – oddziaływanie długoterminowe
3. Kryteria wpływu:
Kryterium 1: liczebność populacji gatunku wskazuje na to, iż stan utrzyma się w długim czasie, jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych;
Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku;
Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku
* przewidywany „ brak ” wpływu odnosi się również do gatunków, dla których brak danych na temat ich dokładnej lokalizacji

4.1.3. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz inne gatunki chronione, pozostające w zasięgu terytorialnym gruntów leśnych, objętych w. projektem

Spośród ww. gatunków ptaków nie prowadzono szczegółowej inwentaryzacji ich siedlisk lęgowych na gruntach leśnych, objętych projektem planu, jak również w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Dokonując oceny wpływu zabiegów gospodarczych projektu planu na ww. gatunki ptaków należy ją odnieść do wskazań, określonych w „Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bielsko”, dotyczących poszczególnych grup ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, zamieszkujących określone typy krajobrazu (M.Gromadzki 2009, www.wigry.win.pl).

Ptaki lęgowe krajobrazu leśnego (bocian czarny, bielik, trzmiełojad, dzięcioł czarny, dz. średni, dz. zielonosiwy, muchołówka białoszyja) - warunkiem gniazdowania jest obecność jakiegoś elementu krajobrazu leśnego, bądź obecność tego krajobrazu w całości.

Wszelkie działania gospodarcze, ujęte w projekcie planu, mają na celu zachowanie lasów w możliwie najlepszym stanie. W szczególności dotyczy to:

- zachowania starodrzewi grądowych i lęgowych (trzmiełojad, dzięcioły), dodatkowo z obfitością dziupli (muchotłówki),
- zachowania mokradeł, zbiorników wodnych (bocian czarny, bielik).

W celu uzyskania tego stanu powinny być pozostawione w cięciach rębnych kępy starych drzew, a w trzebieżach na powierzchni nie wyznacza się do usunięcia drzew dziuplastych, pozostawiany jest również podszyt i podrost drzew. Dzięki zastosowaniu rębni częściowych i stopniowych możliwe będzie zróżnicowanie wiekowe składów i wydłużenie okresu uprzątnięcia drzewostanu. Uwzględniono zalecenia, dotyczące pozostawienia co najmniej 5% starodrzewu na powierzchniach, gdzie prowadzone będą cięcia rębne.

W projekcie planu nie określa się terminu wykonania zalecanych zadań w drzewostanach leśnych – konieczne byłoby wstrzymanie wszystkich cięć w okresie lęgowym. Istotne byłoby zalecenia dla właścicieli lasów, co do pozostawiania biogrup w drzewostanach rębnych, kształtowania stref ekotonowych na granicy lasu z terenami otwartymi, sprzyjające tworzeniu korzystniejszych warunków bytowania dla ww. gatunków ptaków.

Lęgowe gatunki ptaków krajobrazu rolniczego (bocian biały, derkacz, jarzębatka, dzierzba czarnoczelna, gąsiorek, ortolan):

Projekt planu nie przewiduje planowania zabiegów gospodarczych na gruntach rolnych – wskazane jest jednak zachowanie ekstensywnego krajobrazu z rozproszonymi zadrzewieniami i zakrzaczeniami, w tym – tworzącymi strefę ekotonową na styku: las - pole.

Lęgowe gatunki ptaków wodno – błotnych (bąk, czapla biała, czapla nadobna, błotniak stawowy, ślepowron, kropiatka):

Projekt planu nie przewiduje planowania zabiegów gospodarczych na obszarach wodno – błotnych – wskazane jest zachowanie rozległych płątów szuwaru trzcinowego i pałkowego, zakrzaczonych wysp na stawach.

Ptaki dolin rzecznych (bączek, zimorodek, mewa czarnogłowa):

Projekt planu nie przewiduje planowania zabiegów gospodarczych na obszarze dolin rzecznych – wskazane jest zachowanie starorzeczy, zakrzaczonych brzegów oraz piaszczystych wysp w rzekach.

Ptaki zarośniętych zbiorników (łabędź krzykliwy, mewa mała, podróżniczek, zielonka):

Projekt planu nie przewiduje planowania zabiegów gospodarczych na obszarze zarośniętych zbiorników – wskazane jest zachowanie płytkich, zarośniętych zbiorników śródpolnych, zbiorników wodnych w otwartym krajobrazie, itp.).

Gatunki ptaków pojawiające się regularnie w okresie pozalęgowym (łabędź krzykliwy, żuraw, rybitwa rzeczna, r. białowąsa, r. czarna)

Projekt planu nie przewiduje planowania zabiegów gospodarczych na obszarach, stanowiących

zimowiska i zlotowiska.

Dla uwiarygodnienia występowania gatunków ptaków, będących przedmiotem ochrony w Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły”, w „Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Bielsko wskazano na różny stopień prawdopodobieństwa gniazdowania ww. gatunków z poszczególnych grup, tj:

- gniazdowanie pewne (bocian czarny, błotniak stawowy, rybitwy, zimorodek, dzięcioły, muchołówka białoszyja, gąsiorek, ortolan),
- gniazdowanie możliwe (bielik, orlik krzykliwy, mewa mała, m. czarnogłowa, muchołówka mała),
- gniazdowanie prawdopodobne (bąk, bączek, podróżniczek, trzmiełojad, derkacz, ortolan, jarzębatka, czapla biała, cz. nadobna, zielonka).

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na chronione gatunki ptaków, wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych ww. projektem, przedstawiono we wcześniejszym rozdziale.

4.1.4. Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki roślin chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki roślin chronionych, możliwe do stwierdzenia na gruntach leśnych, objętych ww. projektem

Na gruntach leśnych, stanowiących własność osób fizycznych, objętych projektem planu, nie była wykonywana inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych. Na podstawie „Waloryzacji przyrodniczej Obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły” oraz powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków „naturowych”, przeprowadzonej w Lasach Państwowych w latach 2006 – 2007, a także pozostałych opracowań przyrodniczych, dotyczących zwłaszcza wskazanych propozycji obszarów przyrodniczo cennych i proponowanych ustawowych form ochrony przyrody, można przyjąć iż brak jest stanowisk gatunków roślin chronionych, wymienionych w ww. Dyrektywie, natomiast przypuszczalne jest występowanie ok. 15 gatunków pozostałych roślin chronionych. W przedstawionej poniżej tabeli, dotyczącej wpływu ustaleń projektu planu na stanowiska gatunków roślin chronionych, dominuje „brak” wpływu lub wpływ „o”, co dotyczy zarówno braku danych na temat dokładnej lokalizacji stanowisk, jak również braku oddziaływania planowanych zabiegów (głównie trzebieże i rębnia IVd) na ewentualny ubytek w liczebności i kondycji populacji tych gatunków.

Tabela 18 Wpływ ustaleń projektu planu na gatunki roślin chronionych, wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz pozostałe gatunki roślin chronionych, możliwe do zlokalizowania na gruntach leśnych, objętych projektem planu

Lp	Nazwa gatunku rośliny	Kryteria ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
			Odnowienia	Pielegnowanie drzewostanów	Rębnie częściowe	Rębnie stopniowe		
1.	Barwinek pospolity - <i>Vinca minor</i> L.	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
2.	Bluszcz pospolity - <i>Hedera helix</i> L.	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
3.	Gnieźnik leśny - <i>Neottia nidus-avis</i>	1	0	0	0	0	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	0	0	0	0	0	
		3	0	3	0	0	0	
4.	Kalina koralowa - <i>Viburnum opulus</i> L.	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
5.	Kopytnik pospolity - <i>Asarum europaeum</i> L.	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
6.	Kruszyna pospolita - <i>Frangula alnus</i> Mill	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
7.	Marzanka wonna - <i>Asperula odorata</i> L.	1	0	0	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	0	0	brak	brak	0	
		3	0	3	brak	brak	0	
8.	Parzydło leśne - <i>Aruncus sylvestris</i> Kostel	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
9.	Pierwiosnek wyniosły - <i>Primula elatior</i> (L.) Hill	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	
10.	Podrzeń żebrowiec - <i>Blechnum spicant</i> (L.) Roth	1	0	0	brak	0	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	0	0	brak	0	0	
		3	0	3	brak	0	0	
11.	Skrzyp olbrzymi - <i>Equisetum telmateia</i> Ehrh	1	brak	brak	brak	brak	0	Brak negatywnych skutków oddziaływania planu
		2	brak	brak	brak	brak	0	
		3	brak	brak	brak	brak	0	

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

LEGENDA DO TABELI:

1) Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

(plus) "+" - wpływ dodatni, pozytywny

(zero) "0" - brak znaczącego wpływu

(minus) "-" - wpływ ujemny, negatywny

brak – gdy brak danej czynności w planie; dotyczy również przypadku, gdy nie stwierdzono lokalizacji gatunku rośliny na gruntach leśnych objętych projektem planu

1. oddziaływanie krótkotrwałe

2. oddziaływanie średnioterminowe

3. oddziaływanie długoterminowe

2) Kryteria wpływu:

- Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-);

- Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie pozostają bez zmian (0); pogarszają się (-),

- Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-).

W obrębie wydziałów leśnych, w których potencjalnie mogą występować gatunki roślin, wymienione w tabeli, zaplanowano wszelkie możliwe zabiegi gospodarcze (użytkowanie rębne, trzebieże i czyszczenia, odnowienia i melioracje agrotechniczne).

Konieczne jest zalecenie, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich odpowiednio planować wszelkie prace leśne. Ustalanie terminów pozyskania i zrywki należy planować tak, aby pozwalały unikać dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby - np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej w przypadku lokalizacji cięć w miejscach występowania chronionych i rzadkich gatunków roślin.

Przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz podczas wykonywania cięć należy omijać stanowiska ww. gatunków, a przy użytkowaniu rębnią stopniową udoskonaloną – dominującą w projekcie planu – pozostawiać biogrupy i kępy z wszystkimi piętrami leśnymi. Są to istotne zalecenia szczególnie w odniesieniu do wykonywania cięć uprzątających w ramach rębni – w celu odśłaniania podrostów i nalotów w drzewostanach w fazie zaawansowanej klasy odnowienia. Pozostawianie biogrup starodrzewia pozwoli uniknąć negatywnego oddziaływania wyznaczonych zadań gospodarczych na stanowiska roślin chronionych i rzadkich. W miarę możliwości należy również zainicjować inwentaryzację istniejących stanowisk tych gatunków roślin i systematycznie aktualizować ich zasięg występowania.

4.1.5. Wpływ ustaleń projektu planu na stanowiska drzew o walorach pomników przyrody

Charakterystykę okazów drzew o wymiarach pomnikowych przedstawiono w rozdziale, dotyczącym opisu cennych przyrodniczo obszarów leśnych w gminie Jasienica. Opis taksacyjny wydziałów leśnych wskazuje na obecność grup drzewostanu bukowego, dębowego, bądź pojedynczych okazów dębu i buka w wieku: 100 – 120 lat w oddziałach: 4a, 4b, 4d i 4f („Wąwozy Rudzickie”), 5h i 5i („Działy Rudzickie”) w Rudzicy, oddział 3i (las „Jarocz” w Międzyrzeczu Dolnym) oraz 2a i 2f („Las Przedniak”, „Łęgi nad Jasienicą” w Międzyrzeczu Górnym), uzupełnione o pojedyncze okazy graba, lipy w wieku ok. 90 lat. Powyższy starodrzew spełnia kryterium występowania drzew o wymiarach pomnikowych.

Na terenie gminy Czechowice – Dziedzice w pododdziale 1a wskazano na obecność dębu szypułkowego - „pomnika przyrody” (bez określenia jego wymiarów i dokładnej lokalizacji w wydziale). Lokalizacja wydziału i równocześnie pomnikowego dębu w rejonie ul. Legionów i Chłopskiej nie znajduje potwierdzenia w publikacji pn: „Pomniki przyrody Gminy Czechowice - Dziedzice”, wobec czego trudno o weryfikację powyższego opisu w projekcie planu oraz wymaganych wskazań ochronnych względem ww. obiektu, objętego ochroną prawną.

W obrębie drzewostanów z ww. okazami drzew zaplanowano jedynie trzebieże późne, sporadycznie – melioracje agrotechniczne, a w dwóch wydzieleniach – rębnie: IVd i IIIId. Ww. zabiegi gospodarcze nie spowodują negatywnego oddziaływania na stanowiska drzew o wymiarach pomnikowych.

4.1.6. Wpływ ustaleń projektu planu na siedliska drzewostanów liściastych oraz stanowiska gatunków chronionych w cennych przyrodniczo obszarach leśnych gminy Jasienica

Cenne przyrodniczo obszary leśne na terenie gminy Jasienica („Wąwozy Rudzickie”, „Działy Rudzickie”, „Las nad Stawem Przedziałek Łowiecki”, „Jarocz”, „Las Przedniak”, „Łęgi nad Jasienicą”) to potencjalne miejsca występowania siedlisk przyrodniczych, wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Dotyczy to głównie grądu środkowoeuropejskiego (z typem siedliskowym lasu - „Lwyż”) oraz lasów łęgowych i zarośli wierzbowych (z typem siedliskowym lasu „Lł”, „Lw”).

W drzewostanach ww. obszarów leśnych zaplanowano głównie użytkowanie przedrębne (trzebieże) w rozmiarze powierzchniowym zgodnym z powierzchnią wydzielenia oraz pozyskaniem drewna – ok. 10 – 15% zapasu, określonego w opisie taksacyjnym. Tylko w dwóch wydzieleniach zaplanowano rębnie: IVd i IIIId, które zapewniają zachowanie ciągłości drzewostanu (różnowiekowego, o złożonej budowie przestrzennej). Ogólnie stwierdza się brak negatywnego oddziaływania ww. zabiegów na trwałość drzewostanów leśnych.

Szczegółowe rozpoznanie wpływu projektu planu na ww. elementy środowiska przyrodniczego znalazło się w jednym z wcześniejszych rozdziałów.

4.1.7. Ustalenia projektu planu na obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych na terenie miasta Czechowice - Dziedzice (kompleks leśny „Podraj”; zespół stawów, cieków wodnych i łąk w rejonie ul. Mazańcowickiej)

Na obrzeżach lasu „Podraj” znajduje się 6 wydzieleń leśnych (3i – 3n), natomiast w zasięgu terytorialnym obszaru w rejonie ul. Mazańcowickiej – 21 wydzieleń (3r, 3s, 4c – 4k, 4n – 4z), ułożonych w formie dwóch nieregularnych pasm wzdłuż kompleksu stawów. Grunty leśne w rejonie lasu „Podraj” stanowią typ siedliskowy lasu - „las wyżynny”, z panującym w drzewostanie dębem (dodatkowo: grab, jawor, brzoza, świerk i inne), w II i III klasie wieku. We wskazaniach gospodarczych dla drzewostanów w w. wydzieleniach przeważają trzebieże późne, uzupełnione o trzebieże wczesne w młodszych drzewostanach II klasy wieku. Nie przewiduje się odnowień ani dolesień, brak również drzewostanów w wieku rębnym.

Przedstawiony w projekcie planu opis taksacyjny lasu i określone zadania gospodarcze nie wskazują na szczególne jego walory przyrodnicze, co uzasadnia brak negatywnego oddziaływania planowanych zabiegów na ewentualne cenne gatunki roślin i zwierząt.

Spośród wydzieleń leśnych w rejonie ul. Mazańcowickiej, oddziały: 4n, o, p, t, w obejmują wielogatunkowe drzewostany liściaste w IV i V klasie wieku o charakterze grądowym, z dominującym dębem, grabem i brzozą (szczególnie cenny jest oddział 4p z prawie 50% udziałem dębu w wieku 100 – 120 lat). We wskazaniach dominują trzebieże późne, uzupełnione o trzebieże wczesne w młodszych drzewostanach; rębnia IVd zastosowana została w 2 wydzieleniach. W kilku wydzieleniach wprowadzono odnowienia i dolesienia luk i przerzedzeń w drzewostanie (Db, BK, Jd). W związku z opracowywaniem „Przewodnika Przyrodniczego Czechowice – Dziedzice” dokonano bardziej szczegółowej inwentaryzacji chronionych gatunków zwierząt, która wskazała na obecność szeregu cennych gatunków: ptaków (kowalik, pełzacz, wilga, muchołówka żałobna, kapturek, dzięcioł duży, grubodziób, drozd śpiewak, piecuszka, jastrząb, myszołów zwyczajny i prawdopodobnie – puszczyk), płazów (ropucha szara, traszka zwyczajna, t. grzebieniasta, rzekotka drzewna, żaba trawna, ż. wodna, ż. jeziorkowa) i gadów (padalec, zaskroniec, jaszczurka żyworodna). Ogólnie można wskazać na brak negatywnego oddziaływania przyjętych zabiegów gospodarczo – hodowlanych na ww. gatunki zwierząt – ze szczególnym zwróceniem uwagi na odpowiednie planowanie cięć pielęgnacyjnych i

melioracji agrotechnicznych w pobliżu stref ekotonowych poszczególnych wydziałów.

4.2. Wpływ zapisów projektu planu na integralność gruntów leśnych, stanowiących własność osób fizycznych, z wyznaczonymi strefami funkcjonalno – przestrzennymi obszaru NATURA 2000

W „Waloryzacji przyrodniczej Obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” zaproponowano wyodrębnienie w jego granicach następujących stref użytkowania i zagospodarowania przestrzennego – uwzględniających ww. grunty leśne, tj:

- **Strefa „O”** - ochrony zasobów przyrody i krajobrazu, w tym:
 - „O1” – tereny zwartych kompleksów leśnych (obejmuje m.in. obszar proponowanego rezerwatu przyrody „Las nad Bronowem” i jego otuliny);
 - „O2” – tereny potencjalnie zalewowe w dolinach rzek i cieków, ze stawami rybnymi, użytkowane w formie łąk, pastwisk, z zadrzewieniami o szczególnych walorach przyrodniczych;
 - „O3” – tereny upraw polowych, także z małymi obszarami leśnymi, zadrzewieniami i zakrzaczeniami.
- **Strefa „Z”** - zachowawcza, nierozwojowa dla wszelkiego typu zabudowy, w tym:
 - „Z1”, „Z2” – tereny potencjalnie zalewowe, w dolinach rzek, bez zabudowy.
- **Strefa „U”** - urbanizacji, w tym:
 - „U1” – tereny użytków rolnych, z istniejącą zabudową zagrodową rozproszoną.

W strefie „O1” wprowadza się wskazania do prowadzenia gospodarki na terenach leśnych ze względu na ochronę ptaków:

- prowadzenie gospodarki leśnej w celu uzyskania drzewostanów o zróżnicowanym składzie gatunkowym i strukturze piętrowej,
- pozostawienie w lesie martwego i obumierającego drewna,
- pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew,
- pozostawianie w drzewostanach liściastych i mieszanych, w czasie zabiegów pielęgnacyjnych, żywych drzew z gatunków krótko żyjących o miękkim drewnie (brzoza, osika),
- pozostawianie w trakcie trzebieży późnych wszelkich drzew dziuplastych.
- W strefie „O2” zlokalizowanych jest kilka izolowanych wydziałów leśnych w dolinie Jasienicy w Międzyrzeczu Górnym (w granicach proponowanego rezerwatu przyrody „Łęgi nad Jasienicą”).
- Strefa „O2” wspólnie ze strefami: „Z1” i „Z2”, obejmującymi tereny, głównie użytkowane w formie łąk i pastwisk wraz z zadrzewieniami i zakrzaczeniami wzdłuż cieków – to zasadnicza część lokalnych „korytarzy ekologicznych” na obszarze NATURA 2000. W strefie „Z” znajduje się kilka wydziałów leśnych wokół kompleksu stawów w środkowej części Międzyrzecza Dolnego.

Największy powierzchniowo udział w granicach obszaru NATURA 2000 stanowi strefa „O3”, obejmująca następujące tereny:

- środkowo – zachodnia część Międzyrzecza Dolnego (m.in. wydział wokół lasu „Jarocz” i Lasu Studziennik”),
- środkowo – południowa i wschodnia część Rudzicy (m.in. wydział w „Wąwozach Rudzickich”, „Działy Rudzickie”, otulina lasu „Grabówka”, „Las nad Stawem Przedziałek Łowiecki”),
- północno - zachodnia i południowo – zachodnia część Międzyrzecza Górnego (kilka izolowanych

enklaw leśnych).

Wszystkie wydzielania leśne w tej strefie są bardzo ważnym elementem systemu terenów otwartych gminy Jasienica, o bardzo zróżnicowanym składzie gatunkowym, zasługującym na ochronę. Dodatkowo kilka wydzieleń leśnych znalazło się w strefie „U”, w północnej części Rudzicy, jako izolowane „ wyspy leśne ”w krajobrazie rolniczym, z rozproszoną zabudową.

Oddziaływanie zapisów projektu planu na funkcjonowanie gruntów leśnych w poszczególnych, wyznaczonych strefach w obszarze NATURA 2000 ma znacznie tylko w strefie „O”, gdzie wprost umieszczono wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej, ze względu na przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000. W pozostałych strefach opisy dotyczące funkcjonowania obszarów leśnych są dopełnieniem dla wiodących funkcji głównych obszarów, tworzących daną strefę (obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, doliny rzek i potoków z kompleksami stawów).

4.3. Wpływ projektu planu na owady saprofagiczne (ksylobionty)

Ważnym problemem jest ochrona zagrożonych gatunków, związanych ze środowiskiem rozkładającego się drewna, tzw. ksylobiontów, uważanych obecnie za ważny element ekosystemu leśnego. Środowiskiem życia tej grupy owadów jest zwiększająca się systematycznie ilość martwego, rozkładającego się drewna, co pozostaje w zgodności z proekologicznym modelem gospodarki leśnej.

Wobec braku szczegółowej inwentaryzacji stanowisk ksylobiontów nie tylko na gruntach leśnych, objętych projektem planu, ale również na gruntach Lasów Państwowych, należy wprowadzić ogólne zalecenia, dotyczące możliwości pozostawiania części drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania go na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe.

4.4. Wpływ likwidacji statusu lasów o powierzchni powyżej 0,10 ha, ujętych w wykazie rozbieżności, na środowisko przyrodnicze

Wnioskowane do likwidacji statusu lasów działki leśne o powierzchni powyżej 0,10 ha, położone na terenie gminy Czechowice – Dziedzice, pozostają w dalszym ciągu w ścisłym powiązaniu z istniejącymi wydzielaniami leśnymi, stanowiąc ich strefę ekotonową lub tworząc „otulinę biologiczną” wód stojących i stawów hodowlanych. Inne obszary stają się częścią składową terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Drzewostany, które w wyniku prac urządzeniowych, ze względu na skład gatunkowy lub inne przyczyny zostają uznane za nieposiadające znaczenia dla gospodarki leśnej, a odznaczające się wartością przyrodniczą lub krajobrazową, należy wyodrębnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy, jako tereny zadrzewień, chronione przed zmianą przeznaczenia.

5. DZIAŁANIA ZAPOBIEGAJĄCE WYSTĄPIENIU NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

5.1. Przewidywane rozwiązania, mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych

Zapisy analizowanego projektu planu nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszar NATURA 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tego obszaru. Procedura opracowania planu, w którym wybierane są rozwiązania optymalne, łączące zaspokajanie potrzeb właścicieli lasów i zasady zrównoważonego rozwoju lasów. Czynności gospodarcze, zawarte w planie, nie mogą wpływać negatywnie na pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych oraz na gatunki roślin i zwierząt, chronione w ramach wyznaczonego obszaru Ostoi Ptasiej.

Analiza projektu planu wskazuje na założone cele długookresowe i krótkookresowe oraz przyjęte dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
- optymalizację technicznego celu gospodarki leśnej (przyjęte wieki rębności);
- dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej;
- zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk (poprzez przyjęte gospodarcze typy drzewostanów);
- planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Wytyczenie celów krótkookresowych polega na:

- określeniu wskazań i wytycznych postępowania dla poszczególnych wydziałów leśnych i drzewostanów – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych i zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- wskazaniu drzewostanów do przebudowy (w ograniczonym zakresie);
- planowaniu zadań.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych, wynikających z funkcji pełnionej przez poszczególne drzewostany.

Użytkowanie zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, zaplanowano w sposób optymalny – jego rozmiar wynika z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Suma użytków rębnych i przedrębnych (miąższość wyrażona w m³) stanowi rozmiar maksymalny, którego w okresie obowiązywania planu nie można przekroczyć.

W projekcie planu brak jest przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (brak ingerencji, polegających na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, zmianie istniejących stosunków wodnych oraz zadań inwestycyjnych). Projekt planu nie określa również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych – w przypadku lasów, stanowiących własność osób fizycznych, stanowi to dodatkowy problem z uwagi na bardzo duże rozdrobnienie działek i właścicieli gruntów (często z nieuregulowanym stanem własności gruntów). Zadania w zakresie gospodarki leśnej, stanowiące załącznik do projektu planu, przygotowane są oddzielnie dla każdego właściciela gruntów, a dodatkowo na etapie sporządzania plan podlegał publicznemu wyłożeniu do wglądu w celu umożliwienia zapoznania się każdej zainteresowanej osobie z

jego treścią (wskazaniami gospodarczymi dla poszczególnych wydzieleń i działek leśnych lub ich części).

5.2. Rozwiązania alternatywne dla rozwiązań zastosowanych w projekcie planu

W trakcie powstawania projektu planu rozważano wiele różnych jego wariantów, z uwzględnieniem uwag, skierowanych do autorów planu na publicznym wyłożeniu projektu planu do wglądu oraz opinii Nadleśnictwa Bielsko.

Brak opracowanego i zatwierdzonego planu wiąże się z kontynuacją biurokratycznego, decyzyjnego modelu wyznaczania przez specjalistów ds. lasów niepaństwowych w Nadleśnictwie Bielsko zadań gospodarczych, hodowlanych i ochronnych w gospodarce leśnej w lasach stanowiących własność osób fizycznych – w trybie stosownych przepisów ustawy o lasach.

Brak realizacji uproszczonego planu urządzenia lasu może spowodować następujące skutki:

- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, proekologicznej gospodarki leśnej,
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne,
- zakłócenia ładu czasowego i przestrzennego w drzewostanach leśnych,
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występującego w postaci nalotu, podrostu, II pietra roślinności leśnej,
- wydłużenie okresu przebudowy drzewostanów, niezgodnych z typem siedliskowym lasu,
- nadmierne starzenie się i rozpad drzewostanów,
- brak racjonalnej gospodarki na wielu otwartych powierzchniach leśnych,
- zwiększenie zagrożenia pożarowego,
- brak uregulowań stanu prawnego gruntów leśnych, które „z definicji” przestały być lasami.

W trakcie realizacji założeń planu należy zwrócić uwagę na rozłożenie wykonywania zabiegów gospodarczo – hodowlanych w takich porach roku, aby zminimalizować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie na siedliska przyrodnicze oraz gatunki ptaków, stanowiące główny cel ochrony w granicach obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły” oraz inne chronione gatunki roślin i zwierząt na tym obszarze – w zasięgu terytorialnym lasów, objętych projektem planu.

Dotyczy to również odpowiedniej organizacji szlaków zrywkowych oraz zastosowania przyjaznych dla środowiska technologii i transportu drewna z lasu (biorąc pod uwagę bardzo duże rozdrobnienie powierzchni leśnych oraz właścicieli gruntów leśnych odpowiednie skoordynowanie tego zadania i pogodzenie różnych interesów zainteresowanych właścicieli będzie niezwykle trudne).

Określenie wzajemnych zależności pomiędzy obszarami negatywnego wpływu, okresem potencjalnego oddziaływania oraz propozycjami zmian i rozwiązań alternatywnych przedstawia tabela 19.

Tabela 19 Określenie wzajemnych zależności pomiędzy obszarami negatywnego wpływu, okresem potencjalnego oddziaływania oraz propozycjami zmian i rozwiązań alternatywnych

Obszar negatywnego wpływu	Możliwe negatywne oddziaływanie	Propozycje zmian i rozwiązań alternatywnych
Projektowanie cięć rębnych oraz trzebieży w obrębie siedlisk gatunków chronionych w oddziale leśnym	Długoterminowe	Stosować zasadę wyznaczania biogrup (otulin szerokości 25-50 m - w zależności od powierzchni kompleksu leśnego) starodrzewu w miejscach występowania gatunków chronionych

Projektowanie cięć rębnych oraz trzebieży w strefie stykowej drzewostanów leśnych z przylegającymi siedliskami nieleśnymi - miejscem bytowania gatunków chronionych (Ptaki w Ostoje Ptasiej)	Długoterminowe	Pozostawianie biogrup starodrzewia (o szerokości min. 25 m) w części wydzielania, przylegającej do siedliska
Nadmierny rozmiar powierzchniowy melioracji agrotechnicznych w wydzielaniach leśnych	Średnioterminowe	Ograniczenie wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego do okresu - poza sezonem wegetacyjnym
Brak informacji w opisie taksacyjnym wydzieleń leśnych o ewentualnych gatunkach roślin i zwierząt oraz siedliskach przyrodniczych NATURA 2000	Długoterminowe	Dołączenie do "zadań w zakresie gospodarki leśnej", skierowanych do właścicieli gruntów leśnych - informacji edukacyjnej o gatunkach ptaków oraz siedlisk przyrodniczych NATURA 2000 oraz innych chronionych gatunków roślin i zwierząt
Brak informacji w planie o planowanych terminach zadań gospodarczych, szlakach zrywkowych - zwłaszcza dla wydzieleń leśnych w granicach obszaru NATURA 2000	Długoterminowe	Przeprowadzenie akcji informacyjnej dla właścicieli gruntów leśnych ze strony służb Nadleśnictwa Bielsko, spełniającego nadzór nad lasami niepaństwowymi w imieniu Starosty Bielskiego

Źródło: Opracowanie własne – z uwzględnieniem „Prognozy oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.”

Lokalizację wydzieleń leśnych z zalecanym pozostawianiem „biogrup” starodrzewia – w ramach planowanych cięć rębnych i trzebieży (dotyczy wyłącznie cennych przyrodniczo obszarów leśnych oraz proponowanych ustawowych form ochrony przyrody, jak również ich bezpośredniego sąsiedztwa) przedstawia załącznik nr 7 Wykaz poszczególnych wydzieleń leśnych przedstawia tabela 11 zamieszczona w rozdziale 3.2.2.

5.3. Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

5.3.1. Rozwiązania i wnioski do projektu planu

Zadania sformułowane w projekcie planu określają rodzaj działalności, który zmierza do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności – przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji wyższego rzędu, bez szkody dla innych ekosystemów i biocenoz.

W opisie ogólnym projektu planu stwierdzono, iż stan zdrowotny i sanitarny lasów jest zadowalający, przeważają drzewostany o prawidłowym wzroście i rozwoju, bez zewnętrznych oznak chorobowych. Nie zaobserwowano przelegujących złomów i wywrotów oraz pozostałości pozrębowych o potrzebieżowych.

Zasady hodowli Lasu (Warszawa 2003) określają następujące wytyczne dla prowadzenia właściwej, proekologicznej gospodarki leśnej:

- wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
- stosowanie rębni złożonych przy przebudowie i użytkowaniu starszych drzewostanów,
- używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew, preferowanie odnowienia naturalnego,
- utrzymanie i wzmożenie ochronnych oraz produkcyjnych funkcji lasu poprzez coraz racjonalniejsze użytkowanie główne i uboczne,
- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt poprzez zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków: bagienka, moczary oraz śródleśnych łąk i polan, naturalnych formacji roślinnych,

lasów lęgowych i olsów w dolinach lokalnych cieków wodnych – jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt,

- utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
- możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych,
- stosowanie chemicznej ochrony lasu tylko w razie konieczności,
- stosowanie w określonych warunkach zabiegów popierających ptaki i pożyteczne owady,
- dostosowanie składów gatunkowych do mikrosiedlisk w pododdziałach leśnych,
- zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem higieny lasu (możliwość pozostawienia posuszu jałowego, gałęzi w odpowiednich miejscach w celu powstrzymania procesu degradacji gleby i przyspieszenia obiegu materii),
- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (stosowanie domieszek biocenotycznych, pozostawianie kęp starodrzewia po cięciach uprząających).

Z uwagi na złożoną strukturę własnościową i rozdrobnienie działek leśnych utrudnione będzie stosowanie jednolitych, przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, tj:

- ustalanie terminów pozyskania drewna i jego zrywki w taki sposób, aby uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych,
- prowadzenie pozyskania drewna ze zrywką odpowiednim sprzętem, po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
- stosowanie technicznych środków zabezpieczenia drzew, pozostających na zrębie, wokół niego i wzdłuż szlaków zrywkowych przed uszkodzeniami powstającymi w czasie transportu.

Powyższe zasady nabierają szczególnego znaczenia na powierzchniach leśnych, położonych w granicach wyznaczonego obszaru NATURA 2000 (na terenie gminy Czechowice – Dziedzice i Jasienica ok. 40% gruntów leśnych, objętych projektem planu, znajduje się w granicach Ostoi Ptasiej „Dolina Górnej Wisły”, jak również w bezpośrednim sąsiedztwie proponowanych ustawowych form ochrony przyrody i innych cennych przyrodniczo obszarów leśnych).

6. LITERATURA

1. Agencja LINEA. 2004. Mapa topograficzna, gmina Jasienica w skali 1:16000. Wydanie I.
2. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie, 2008. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Bielsko, obręby: Szczyrk, Wapienica, sporządzony na okres od 1 stycznia 2008r. do 31 grudnia 2017r. - Program Ochrony Przyrody.
3. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie. Prognoza oddziaływania na środowisko Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Bielsko według stanu na 1 stycznia 2010r.
4. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie, 1994. Projekt docelowej sieci rezerwatów przyrody na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych. Województwo bielskie.
5. „Busola” sp. z o.o., 2009. Uproszczone plany urządzenia lasu miasta i gminy Czechowice – Dziedzice na okres od 1 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2018r. Kraków (wydruk komputerowy).
6. „Busola” sp. z o.o., 2009. Uproszczone plany urządzenia lasu wsi: Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Rudzica na okres od 1 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2018r. Kraków (wydruk komputerowy).
7. Celiński F. i inni, 1994. Waloryzacja szaty roślinnej i krajobrazu województwa bielskiego (I część, północna). maszynopis. Katedra Geobotaniki i Ochrony Przyrody. UŚ. Katowice.
8. Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z.(red.). 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ. Warszawa.
9. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. 2003. Instrukcja urządzania lasu. Warszawa.
10. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. 2007. Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych. Warszawa.
11. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. 2002. Zasady hodowli lasu. Warszawa.
12. Herczek A. i inni. 2008. Przewodnik Przyrodniczy Czechowice – Dziedzice. ARW Lucrum. Bielsko – Biała.
13. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin: Jasienica i Czechowice – Dziedzice (łącznie 6 planów).
14. Ministerstwo Środowiska. 2004. Planowanie Ochrony Obszarów Natura 2000 – przewodnik metodyczny. Warszawa.
15. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (Betjeja J. i inni). 2006. Waloryzacja przyrodnicza obszaru NATURA 2000 „Dolina Górnej Wisły”. Katowice, Bytom.
16. PGK Katowice. Plan Miasta i Gminy Czechowice – Dziedzice w skali 1:21000.
17. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach. 2006 – 2007. Powszechna inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i dziko żyjących gatunków fauny i flory Natura 2000. Mapy tematyczne: Siedliska Natura 2000. Występowanie zwierząt naturowych, stan na 1.01.2008r. Katowice.
18. Standardowe Formularze Danych Natura 2000 dla Obszaru „Dolina Górnej Wisły” PLB 240001.
19. Strony internetowe: Ministerstwo Środowiska, gmina Czechowice – Dziedzice, gmina Jasienica.
20. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Czechowice – Dziedzice i Jasienica.

